

Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2009

Antti Ahola

Katriina Kivistö

Översättning: Tmi Pimma Åhman

Kansikuva: Kitkajoessa kuokuva Jyrävä on Oulangan kansallispuiston tunnetuimpia nähtävyyksiä.

Kuva: Metsähallitus / Antti Ahola

© Metsähallitus 2010

ISSN 1235-8983

ISBN 978-952-446-773-5 (pdf)

Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2009

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	3.5.2010
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	1367/5272010
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Oulangan kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Oulanka FII101645		
ALUEYKSIKKÖ	Pohjanmaan luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Antti Ahola ja Katriina Kivistö		
JULKAISUN NIMI	Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2009		
TIIVISTELMÄ	Oulangan kansallispuisto sijaitsee Koillismaalla, Kuusamon ja Sallan kuntien alueella. Puiston pinta-ala on 270 km², ja sen itäinen raja kulkee Suomen ja Venäjän rajaa pitkin yhtyen osittain Venäjällä sijaitsevaan Paanajärven kansallispuistoon. Oulangan kansallispuisto on perustettu vuonna 1956, ja sitä on laajennettu kahteen kertaan, vuosina 1982 ja 1989. Oulanka on Suomen tunnetuimpia ja käydyimpiä kansallispuistoja. Alueen läpi kulkee suosittu vaellusreitti Karhunkierros, sekä lukuisia päiväreittejä. Oulangan kansallispuistossa yhdistyvät itäinen, pohjoinen ja eteläinen luonto ja maisemaa hallitsevat jylhät jokilaaksot, kosket, mäntymetsät sekä suoalueet. Kesän 2009 aikana tehdyllä kävijätutkimuksella selvitetään Oulangan kansallispuiston kävijärakennetta, kävijöiden harrasteita, käytön alueellista ja ajallista jakautumista sekä kävijätyytyväisyyttä. Tutkimuksen tuloksia käytetään hyväksi puiston hoidon ja käytön toteutuksessa sekä vuonna 2010 valmistuvassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Vastaajien sukupuolijakauma oli varsin tasainen ja keski-ikä oli 46 vuotta. Eniten vierailtiin Kiutakönkään alueella ja Pienellä karhunkierroksella. Ulkomaalaisten osuus oli 8 %. Suomalaisia vierailijoita tuli eniten Oulusta, Tampereelta ja pääkaupunkiseudulta. Lähes joka toiselle vastaajalle Oulangan kansallispuisto oli matkan ainoa tai tärkein kohde. Kävijöistä yöpyjiä oli kolmannes. Päiväkävijät viipyivät kansallispuistossa keskimäärin neljä tuntia ja yöpyjät noin neljä vuorokautta. Lähi-alueella oli yleisintä yöpyä vuokramökissä. Tärkeimpiä syitä puistoon saapumiseen olivat maisemat, luonnon kokeminen ja rentoutuminen yhdessä oman seurueen kanssa. Suosituimmat harrasteet kansallispuiston alueella olivat retkeily, vaellus, kävely ja luonnon tarkkailu. Kävijöiden odotukset täyttyivät parhaiten luonnonympäristön osalta. Eniten vastaajia häiritsi kansallispuistossa maaston kuluneisuus. Palveluiden kohdalla oltiin tyytyväisimpiä maiseman vaihtelevuuteen ja levähdyspaikkoihin. Kritiikkiä sai eniten osakseen alueen tiestö. Kokonaisuudessaan palvelujen määrään ja laatuun oltiin tyytyväisiä.		
AVAINSANAT	Oulanka, kansallispuisto, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 132		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-773-5
SIVUMÄÄRÄ	55 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAikka	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	3.5.2010
UPPDRAAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	1367/5272010
TYP AV SKYDDSSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Oulanka nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Oulanka FI1101645		
REGIONENHET	Österbottens naturtjänster		
FÖRFATTARE	Antti Ahola och Katriina Kivistö		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Oulanka nationalpark år 2009		
SAMMANDRAG	Oulanka nationalpark ligger i Koillismaa, i kommunerna Kuusamo och Salla. Nationalparkens areal är 270 km², och dess östra gräns följer gränsen mellan Finland och Ryssland och står delvis i direkt kontakt med Paanajärvi nationalpark i Ryssland. Oulanka nationalpark grundades år 1956 och har utvidgats två gånger, åren 1982 och 1989. Oulanka hör till våra kändaste och flitigast besökta nationalparker. Genom området går den populära vandringsleden Karhunkierros och ett flertal dagsrutter. I Oulanka nationalpark förenas östlig, nordlig och sydlig natur, och dess landskap domineras av ståtliga älvdalar, forsar, tallskogar och myrområden. I den besökarundersökning som gjordes sommaren 2009 utreddes besökarstrukturen, besökarnas aktiviteter på området, besökens områdesvisa och tidsmässiga fördelning och besökarnas belägenhet. Undersökningens resultat utnyttjas vid skötseln om användningen av området samt i den skötsel- och användningsplan för området som blir klar år 2010. Enkättagarnas könsfördelning var rätt jämn och medelåldern 46 år. De populäraste besöksmålen var Kiutaköngäsområdet och leden Pieni Karhunkierros. Utlänningarnas andel av var 8 %. Mest finländska besökare kom det från Uleåborg, Tammerfors och huvudstadsregionen. För nästan varannan svarare var Oulanka nationalpark resans enda eller viktigaste mål. En tredjedel av svararna övernattade på området. Dagsgästerna vistades i nationalparken i medeltal fyra timmar och övernattarna ca fyra dygn. På närområdet övernattade besökare huvudsakligen i hyresstugor. De viktigaste orsakerna till besöken i nationalparken var landskapen och naturupplevelserna samt avkoppling och samvaro med det egna sällskapet. De viktigaste aktiviteterna bland besökarna i nationalparken var idkande av friluftsliv, långvandring, promenad och naturobservation. Besökarnas förväntningar uppfylldes bäst när det gäller naturmiljön. Svararna stördes mest av att terrängen i nationalparken är sliten. I fråga om tjänsterna var svararna nöjdast med det varierande landskapet och rastplasterna. Mest kritik fick områdets vägnät. På det hela taget var svararna nöjda med kvaliteten på och mängden av tjänster.		
NYCKELORD	Oulanka, nationalpark, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 132		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-773-5
SIDANTAL	55 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS	8
2.1 Alueen kuvaus	8
2.2 Aineisto ja menetelmät	11
3 TULOKSET	14
3.1 Kävijärakenne.....	14
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	14
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	15
3.2 Käynti Oulangan kansallispuistossa	17
3.2.1 Kohteen tärkeys	17
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrasteet	17
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen	21
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	21
3.2.5 Saapuminen alueelle	24
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset	26
3.2.7 Tietolähde	27
3.3 Kävijäytyvyisyys	28
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	28
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta	29
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen	30
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häiritsevät tekijät	31
3.3.5 Kävijäytyvyysindeksi.....	32
3.4 Kulttuuriperintö ja Kulma-hanke	33
3.5 Vapaamuotoiset ajatukset.....	34
4 YHTEENVETO JA TULOSTEN TARKASTELU	35
4.1 Yhteenveto.....	35
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	36
KIITOKSET	38
LÄHTEET	39
LIITTEET	
Liite 1 Oulangan kansallispuiston kävijätutkimuksen 2009 otantakehikko	41
Liite 2 Aineiston keruuajataulu	42
Liite 3 Suomenkielinen haastattelulomake	44
Liite 4 Vastaajien ilmoittamat matkan pääkohteet ja muut kohteet	49
Liite 5 Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin.....	52
Liite 6 Haastattelulomakkeen liitekartta.....	55

1 Johdanto

Oulangan kansallispuisto on Suomen suosituimpia ja tunnetuimpia kansallispuistoja. Alueen luonto on ainutlaatuinen: vaihtelevat pinnanmuodot ja ravinteikas maaperä tarjoavat kasvualustan monipuoliselle lajistolle. Pohjoisten, itäisten ja eteläisten lajien kirjo sekä moni harvinaisuus elävät Oulangalla esiintymisalueensa äärirajoilla. Kansallispuiston mäntymetsät, jokilaaksot ja kanjonit sekä pohjoisosan laajat suoalueet, joita monipuoliset retkeilyreitit halkovat, tarjoavat luonto- ja retkeilyelämyksiä vuosittain lähes 165 000 kävijälle. Reittien merkintä aloitettiin alueella jo ennen kansallispuiston perustamista, ja Karhunkierros on puolen vuosisadan aikana ehtinyt muodostua retkeilijöille käsitteeksi.

Perinteiset Karhunkierroksen kiertäjät ja monipäiväisten vaellusten ystävät ovat kuitenkin jääneet vähemmistöön, kun yhä useampi kävijä tutustuu puistoon suosituilla päiväreiteillä. Pieni Karhunkierros, Kiutaköngkään alue ja Oulangan kanjonin päiväreitti ovat löytäneet ystävänsä retkeilijöiden joukosta. Myös melonnan suosio etenkin kaikille sopivalla Oulankajoella on kasvussa. Kaveriporukoiden ja perheiden, vaeltajien ja päiväkävijöiden, melojien ja eväretkeilijöiden toiveet ja tarpeet vierailuilla ovat erilaiset. Niiden selvittäminen onkin yksi kävijätutkimuksen perustarkoitus.

Tämä on jo neljäs Oulangan kansallispuistossa tehty kävijätutkimus. Ensimmäinen nykymuotoinen tutkimus tehtiin vuonna 1995 ja tutkimus on pyritty toistamaan noin viiden vuoden välein. Kävijätutkimuksen tarkoituksena on selvittää muun muassa kansallispuiston kävijärakennetta, kävijöiden harrasteita ja mielipiteitä, tyytyväisyyttä alueen palveluihin ja rakenteisiin sekä rahankäyttöä Oulangan kansallispuistossa ja sen lähialueella, joka tässä käsittää Kuusamon, Posion ja Sallan kunnat. Tutkimuksen tulokset ovat tarpeellisia kansallispuistojen hoidon suunnittelussa ja kehittämisessä: Oulangan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma sekä alueen luontomatkailusuunnitelma valmistuvat vuoden 2010 aikana.

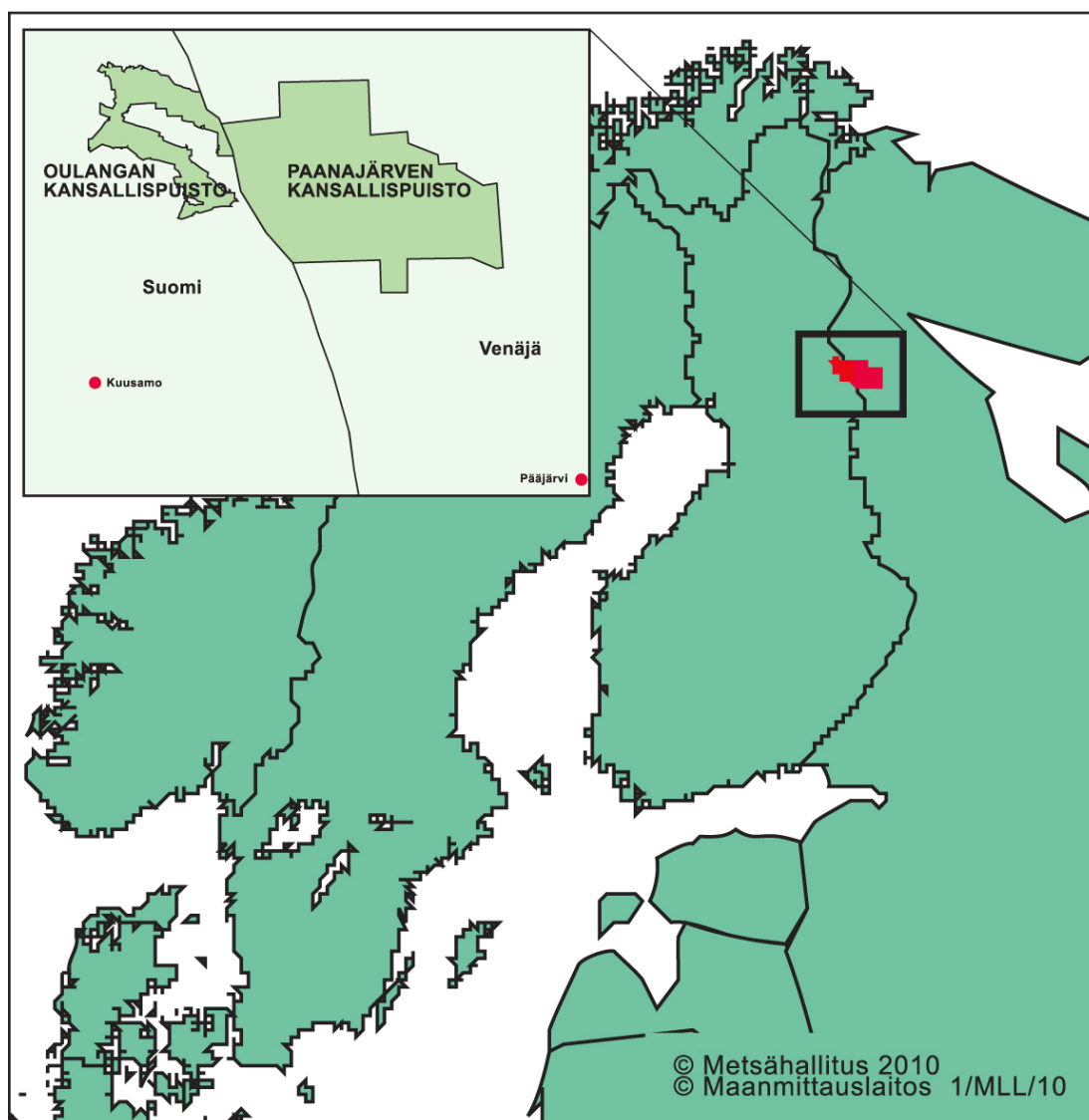
Kävijätutkimuksella saadaan myös arvokasta tietoa suojelualueiden aluetaloudellisista vaikutuksista. Tutkimuksesta saatuihin kävijöiden rahankäyttö- ja käyntitietoihin perustuen Metsähallitus on Metsäntutkimuslaitoksen kanssa tehdyssä tutkimuksessa (Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009) laskenut, että Oulangan kansallispuiston kävijöiden kokonaistulovaikutus oli puiston lähialueella vuonna 2008 noin 14,2 milj. euroa, mikä tekee Oulangasta Suomen tuottoisimman kansallispuiston. Kansallispuistoon sijoitetut eurot palautuvat moninkertaisesti paikallisena yritystoimintana ja työpaikkoina.

Alueellisessa Kuusamo Lapland -matkailun kansainvälistymisstrategiassa kansallispuistot, Oulanka ja Riistunturi mukaan lukien, on nostettu kesämatkailun tärkeimmäksi vetovoimatekijäksi. Kansallispuistot eivät kuitenkaan ole alueen ainoita attraktioita, sillä esim. Ruka rinteineen, latuineen ja muine palveluineen on Suomen vierailluimpia ja monipuolisimpia matkailukeskuksia. Koko Ruka–Kuusamo-matkailualueella vierailee vuosittain lähes miljoona matkailijaa. Monelle heistä kansallispuistot ovat yksi monista lomakohteen valintaan vaikuttaneista tekijöistä, vaikka eivät puistoissa vierailisikaan. Myös Salla tarjoaa matkailijoille hiihtokeskuksen lisäksi erämaan elämyksiä – harva kävijä tietääkään, että osa Oulangan kansallispuistosta sijaitsee Sallan kunnan alueella!

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Vuonna 1956 perustettu Oulangan kansallispuisto sijaitsee Koillismaalla, Kuusamon ja Sallan kuntien alueella, ja sitä on laajennettu vuosina 1982 ja 1989. Oulangan kansallispuiston kokonaispinta-ala on noin 270 km². Puiston pohjoinen raja mutkittelee Sallan kunnassa ja eteläinen raja Kuusamossa Juuman alueella. Idässä puisto saavuttaa Suomen ja Venäjän rajan, jossa se osittain yhtyy Venäjän puolella sijaitsevaan Paanajärven kansallispuistoon. Oulangan kansallispuisto sijaitsee 50 km Kuusamon keskustan pohjoispuolella ja Sallan keskustasta 40 km etelään (kuva 1). Tässä luvussa oleva alueen kuvaus perustuu Metsähallituksen Luontoon.fi-verkkopalvelun (Metsähallitus 2009a) sekä Oulangan ja Paanajärven kansallispuistojen luonto- ja retkioppaan tietoihin (Lahti & Simula 2005).

Kuva 1. Oulangan kansallispuiston sijainti. Metsähallitus 2010, © Maanmittauslaitos 1/MML/10.

Oulangan kansallispuiston monipuolinen luonto on pohjoista havumetsävyöhykettä parhaimmillaan. Alueen vaarat kohoavat korkeimmillaan lähelle 400 metriä ja maisemaa hallitsevat mäntyvaltaiset metsät. Kansallispuiston läpi virtaavat Oulankajoki ja Kitkajoki tekevät mahtavine kalliorotkoineen maisemasta mieleenpainuvan. Alueen tunnetuimpia nähtävyyksiä ovat Jyrävän ja Kiutakönkään kosket sekä Oulangan jyrkkäseinäinen kanjoni. Oulankajoen kulttuuri- ja luonnonmaisemat muodostavatkin yhden Suomen kansallismaisemista.

Oulangan alueella viihtyy hyvin monimuotoinen eliöstö. Korkeiden kallioiden ja matalien joki-laaksojen erilaiset elinympäristöt tarjoavat menestymisen mahdollisuuksia harvinaisemmillekin lajeille. Puiston alueelta löytyykin melko yleisesti esimerkiksi neidonkenkää, vaikka laji on luokiteltu uhanalaiseksi. Myös metsäpalot ovat jättäneet oman jälkensä luontoon ja paloalueet tarjoavat mm. harvinaisille kovakuoriaisille arvokkaan elinympäristön. Puistossa on edelleen jälkiä poronhoidosta sekä niittykulttuurista, ja kulttuuriperintöä tullaan hyödyntämään tulevaisuudessa enemmänkin (Metsähallitus 2009b).

Oulangan kansallispuistolla on retkeilyalueena pitkät perinteet, ja se soveltuu hyvin sekä päiväretkiin että useamman päivän vaelluksiin. Kauniit maisemat ja monipuolinen maasto tarjoavat jokaiselle kävijälle jotakin. Kansallispuiston läpi kulkee noin 70–80 kilometrin pituinen (reittivalinnasta riippuen) Karhunkierros-retkeilyreitti, joka on Suomen tunnetuimpia. Reitin eteläinen osuus kulkee kansallispuiston ulkopuolella aina Valtavaaran suojelualueelle ja Rukalle asti. Puistossa on myös useita päiväreittejä sekä luontopolkuja, jotka ovat sopivan mittaisia kokemattomammillekin retkeilijöille. Viime vuosina suosituimmaksi reitiksi on noussut Juuman alueella sijaitseva Pienen Karhunkierroksen päiväreitti. Kansallispuiston retkeilyreiteiltä löytyy kattavasti autiotupia sekä leiriytymis- ja tulentekopaikkoja (kuva 2).

Taulukkoon 1 on koottu tärkeimmät tiedot Oulangan kansallispuistosta. Ajankohtaista ja tarkempaa tietoa löytyy mm. Luontoon.fi-verkkopalvelusta (www.luontoon.fi).

Taulukko 1. Oulangan kansallispuistoa vuonna 2009 kuvaavat tärkeimmät tiedot.

OULANGAN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	1956, laajennettu vuosina 1982 ja 1989
Sijainti	Oulun ja Lapin lääneissä, Koillismaalla, Kuusamon ja Sallan kuntien alueella
Kansallispuiston pinta-ala	– Kokonaispinta-ala 270 km ² – Kansallispuiston alue jaetaan liikkumismääräysten perusteella perusosaan ja rajoitusosaan (Metsähallitus 1994)
Käyntimäärä	165 000 (vuonna 2009)
Palvelut	– Oulangan luontokeskus, perustettu v. 1988 – Hautajärven luontotalo, perustettu v. 1992 – reittejä yhteensä 216 km, joista kesäreittejä 144 km vesireittejä 38 km talvireittejä 34 km päiväreittejä ja luontopolkuja 5 kpl – riippusillat 8 kpl – autiotuvat 8 kpl – telttailualueet ja tulentekopaikat 52 kpl – veneen nosto- ja laskupaikat – kahvilapalvelut – leirintäalue
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, luontomatkailu, luonnon virkistyskäyttö, kotitarvekalastus, metsästys, poronhoito
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Laadittu vuonna 2003, uusi hoito- ja käyttösuunnitelma valmistuu 2010
Luontomatkailusuunnitelma	Laadittu vuonna 2004, päivitys valmistuu vuonna 2010

Kuva 2. Oulangan kansallispuisto palveluineen. © Metsähallitus 2010, © Maanmittauslaitos 1/MML/10. Tutkimuksen lähialueeseen määriteltiin kuuluvaksi Sallan ja Kuusamon kuntien lisäksi myös Kuusamon länsipuolella sijaitseva Posion kunta. Onhan Posio yhtä lähellä Oulangan kansallispuistoa kuin Sallan keskusta tai eteläinen Kuusamo.

2.2 Aineisto ja menetelmät

Oulangan kansallispuiston kävijätutkimuksen aineisto kerättiin 26.5.–30.9.2009. Puiston talvikäyttö on viime vuosina lisääntynyt, joten talviajan jääminen aineistokeruun ulkopuolelle tekee otannasta hieman puutteellisen. Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiolomaketta, joka muokattiin Oulangan kansallispuistoon sopivaksi. Vakiolomaketta käytettäessä tutkimus on vertailukelpoinen muiden Metsähallituksen suojelualueiden tutkimusten kanssa. Tutkimukseen vastaajan tuli olla 15 vuotta täyttänyt henkilö, joka oli ehtinyt oleskella kansallispuiston alueella jo jonkin aikaa. Juuri puistoon saapuneet kävijät eivät siis olleet mukana otannassa.

Kävijätutkimuksen tekoon osallistui useampi henkilö vastuun jakautuessa kuitenkin pääosin Antti Aholan ja Katriina Kivistön kontolle. Tutkimuksen ensimmäisinä viikkoina (26.5.–12.6.) sekä 25.9. ja 27.9. aineiston keruusta vastasi Metsähallituksen henkilöstö ja 13.6.–7.9. edellä mainitut vastuuhenkilöt. Syyskuun loppupuoliskon, 15.9.–23.9., aineiston kerääjänä toimi Terhi Mustonen. Tavoitteena oli kerätä 470 lomaketta, mutta puuttumaan jäi 90 lomaketta, sillä vastauksia saatiin yhteensä 378 kappaletta (liite 1). Ensimmäisten kuuden otantapäivän aikana ei vastauksia saatu paljoakaan, sillä keruuta tehtiin muiden töiden ohessa, eikä kerääjillä näin ollen ollut mahdollisuutta keskittyä täysipainoisesti aineistonkeruuseen.

Otantajakson ajankohta oli muuten onnistunut ja kelitkin olivat kohtalaisen hyvät koko aineiston keruun ajan. Kesäkuun alkupuolisko oli tosin melko sateinen ja kylmä, mikä saattoi hieman verottaa kävijöiden määrää. Otantapäivät valittiin niin, että ne noudattaisivat edellisen, vuonna 2005 tehdyn kävijätutkimuksen otantapäiviä (liite 2). Varsinaisten otantapäivien lisäksi oli mahdollisuus lisäpäiviin, jos vastauksia ei saataisi riittävästi, ja ne myös käytettiin. Aineiston keruuta tehtiin satunnaisesti sekä aamu- että iltapäivinä siten, että aamupäivä oli klo 10–15 ja iltapäivä klo 12–17.

Aineistonkeruu tapahtui yhdeksässä eri paikassa (taulukko 2), yleensä kohteiden tulentekopaikoilla. Oulangan leirintäalueella aineistonkerääjät päivystivät vastaanottorakennuksella ja leirintäalueen huoltorakennusten lähistöllä. Oulangan luontokeskuksella aineistoa kerättiin Kiutaköngäälle vievän polun lähtöpisteessä. Hautajärven luontotalolla aineistonkeruu oli jatkuvaa, eikä siellä näin ollen ollut varsinaista aineistonkerääjää. Metsähallituksen oma henkilöstö keräsi lisäksi yhtenä päivänä aineistoa myös Jussinkämpällä. Parhaiten vastauksia kertyi luontokeskukselta ja Siilastuvalta. Ylivoimaisesti heikoimmaksi keruupaikaksi osoittautui Oulankajoen rannalla sijaitseva Nurmisaarenniemi, jossa kyselyn kohderyhmänä olivat melojat ja kalastajat. Päivystystä Nurmisaarenniemessä oli neljänä päivänä, ja vastauksia saatiin yhteensä kuusi kappaletta.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen Oulangan kansallispuistossa.

Haastattelupaikka	kpl	%
Harrisuvanto	36	10
Kiutaköngäs	58	15
Oulangan leirintäalue	22	6
Oulangan luontokeskus	82	22
Nurmisaaren tulipaikka	6	2
Savilampi	25	7
Siilastupa	106	28
Taivalköngäs	25	7
Hautajärven luontotalo	12	3
Jussinkämpä	5	1
Yhteensä	377*	100

* Yksi lomake palautui postissa ilman merkintää haastattelupaikasta.

Kyselyyn vastaaminen vei keskimäärin 15–20 minuuttia. Nopein vastaaja täytti lomakkeen 5 minuutissa ja vastaavasti muutama vastaaja käytti lomakkeen täyttämiseen 45 minuuttia. Yleisesti ottaen kyselyyn vastaaminen kesti huomattavasti kauemmin, jos vastaaja halusi, että häntä haastatellaan. Vastaajista 315 täytti kyselylomakkeen henkilökohtaisesti ja 55 haastateltiin paikan päällä. Kolmelle vastaajalle annettiin lomake mukaan, ja he palauttivat sen postitse vastauskuoressa Metsähallituksen Kuusamon toimistoon. Kyselylomakkeita oli suomen-, englannin- ja saksankielisinä. Vastauksia saatiin yhteensä 378 kpl. Kyselystä kieltäytyi 57 henkilöä, joista suurin osa sanoi kieltäytymisen syyksi joko kiireen tai kiinnostuksen puutteen. Joidenkin mielestä kysely oli liian pitkä. Kolmessa tapauksessa kieltäytymisen syynä oli kielimuuri.

Jokaisesta keruupäivästä pidettiin ns. keruupäiväkirjaa, johon merkittiin päivämäärä, keruupaikan nimi, kellonajat, säätila, kerättyjen lomakkeiden lukumäärä, mahdolliset kieltäytyjät ja muut huomioitavat asiat.

Tutkimuksen aikana kyselylomakkeessa (liite 3) tuli esille muutamia ongelmakohtia, jotka aiheuttivat sekaannusta ja virheellisiä vastauksia:

- Kysymyksessä 2b kysytään käyntikertojen määrää kansallispuistossa matkan aikana. Saksankielisessä lomakkeessa kysymyksessä kysytään, kuinka monena päivänä kävijä aikoo vierailla kansallispuiston alueella.
- Kysymyksessä 3b puuttuu paikallisilta vaihtoehto ”vakituksessa asunnossa”.
- Kysymykset, joissa käytetään ”lähialue”-termiä, voitaisiin muuttaa Kuusamo–Posio–Salla-alueeksi. Näin haastattelijan ei tarvitse koko ajan muistuttaa vastaajaa aluerajauksesta. Tämä vähentäisi myös väärinkäsityksistä aiheutuvien virheellisten vastausten määrää.
- Kysymyksen nro 8 muotoilu johtaa vastaajaa harhaan. Kysymys pitäisi muotoilla seuraavasti: ”Kuinka tärkeänä pidät seuraavia asioita tällä käynnilläsi Oulangan kansallispuistossa?”
- Kysymys 13 rahankäytöstä oli sikäli ongelmallinen, että vaikka kävijätutkimus tehtiin nimettömänä, ei kysymykseen haluttu aina vastata niin perusteellisesti kuin muihin kysymyksiin. Muutamat vastaajat eivät halunneet ilmoittaa rahamääriä lainkaan, sillä he kokivat kysymyksen liian henkilökohtaiseksi.

Kyselylomakkeiden tiedot on tallennettu Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytettävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä on käytetty suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppi-arvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste puolestaan sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset (luku 3.2.6) laskettiin Metsätutkimuslaitoksen ja Metsähallituksen vuonna 2009 kehittämällä Paavo-sovelluksella (Metsähallitus & Metsätutkimuslaitos 2009). Paavo on yhdysvaltalaisesta Money Generation Modelista (Stynes ym. 2000, MGM2 2009) Suomen oloihin muokattu versio. Paavo hakee tarvittavat tiedot (kävijöiden rahankäyttö, alueen vuotuinen käyntimäärä) ASTAsta. Kokonaisvaikutusten laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Oulangan kansallispuisto kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan matkailukeskus.

Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista 21 puistolle johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

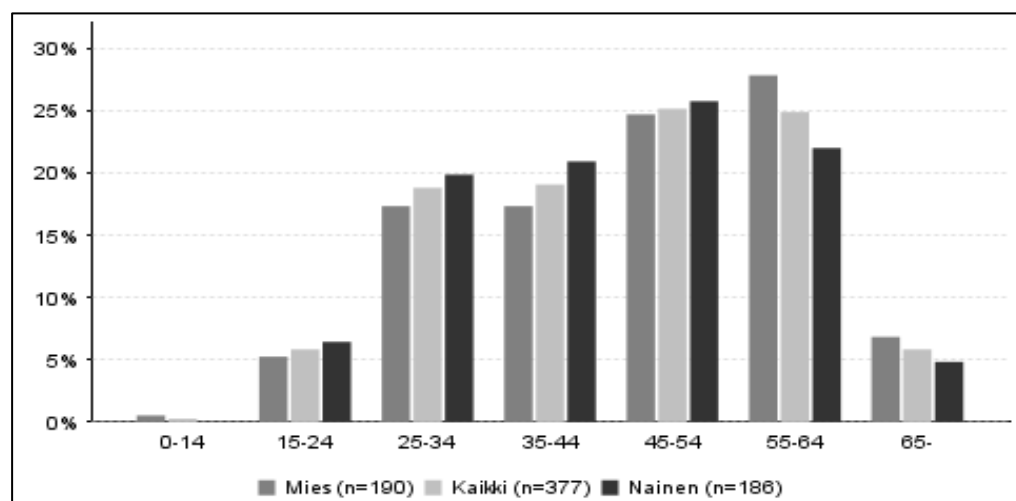
Kävijätutkimukseen vastanneista 51 % oli miehiä ja 49 % naisia. Miesten keski-ikä oli noin 47 vuotta ja naisten noin 45 vuotta (taulukko 3). Miehistä iäkkäin oli 80-vuotias ja naisista 79-vuotias. Suurin kävijäryhmä oli miehissä 55–64-vuotiaat ja naisissa 45–54-vuotiaat (kuva 3).

Vastanneista kolmannes oli suorittanut opistotasaisen tutkinnon. Ylemmän yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneita oli niin ikään kolmannes ja alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto oli 13 %:lla vastanneista. Ammattikoulun oli käynyt lähes joka viides vastaaja ja 9 %:lla ei ollut ammatillista koulutusta lainkaan (taulukko 4).

Kyselyyn vastanneista 92 % oli suomalaisia. Oulangan kansallispuistoon heitä tuli eniten Oulusta (7 %), Espoosta, Tampereelta ja Helsingistä (kustakin 6 %) sekä Vantaalta (5 %). Kuusamolaisten osuus suomalaisista oli 4 %. Pohjoisin vastaaja oli kotoisin Sodankylästä. Ulkomaalaisten osuus jäi odotettua vähäisemmäksi, vain 8 %:iin kaikista vastanneista. Ulkomaisista kävijöistä suurimman ryhmän muodostivat saksalaiset (20 % ulkomaalaisista). Kaikki kyselyyn vastanneet ulkomaalaiset olivat eurooppalaisia (taulukko 5).

Taulukko 3. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja sukupuolen mukaan. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 377.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	46,59	44,68	45,64
län keskihajonta	13,98	12,59	13,33
Minimi-ikä	14	17	14
Maksimi-ikä	80	79	80
Moodi	60	58	48
Mediaani	48	46	47

Kuva 3. Vastanneiden ikäjakauma sukupuolen mukaan.

Taulukko 4. Vastanneiden ammatillinen koulutus sukupuolen mukaan.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	39	21	30	16	69	18
Opistotasoinen tutkinto	55	29	65	35	120	32
Alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	17	9	30	16	48	13
Ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto	53	28	50	27	103	28
Ei ammatillista tutkintoa	23	12	10	5	33	9
Yhteensä	187	100	185	100	373	100

Taulukko 5. Vastanneiden kotimaa.

Kotimaa	kpl	%
Suomi	349	92
Saksa	6	2
Alankomaat	4	1
Sveitsi	3	1
Ranska	3	1
Tšekki	3	1
Itävalta	2	1
Iso-Britannia	2	1
Norja	1	0
Espanja	1	0
Ruotsi	1	0
Belgia	1	0
Viro	1	0
Italia	1	0
Yhteensä	378	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Suurin osa kävijöistä (88 %) saapui kansallispuistoon 2–5 hengen seurueissa (taulukko 6). Kuuden tai useamman hengen seurueissa liikkui noin joka kymmenes vastaaja. Suurimmassa seurueessa oli 60 henkeä. Vain 3 % vastanneista ilmoitti olevansa kansallispuistossa yksin.

Alle 15-vuotiaita oli noin neljänneksessä (26 %) seurueista. Yleisimmin lapsia oli yhdestä kolmeen seuruetta kohden, suurimmassa ryhmässä alle 15-vuotiaita oli 50. Alle 15-vuotiaiden keskimääräinen syntymävuosi oli 1999, eli he olivat yleisimmin 10-vuotiaita. Nuorin alle 15-vuotias oli syntynyt vuonna 2009 ja vanhin vuonna 1994 (taulukko 7).

Yli puolet vastaajista liikkui kansallispuistossa oman perheen kanssa (64 %; taulukko 8). Vähän yli neljännes oli matkalla ystävien kanssa. Vain 8 % oli ilmoittanut seurueen koostuvan muista sukulaisista. Tämä voi selittyä osaksi sillä, että muut sukulaisetkin mielletään usein oman perheen jäseniksi, jos seurueessa on sekä oman perheen jäseniä että sukulaisia. Muita seuruetyppejä oli edellä mainittuihin verrattuna vähän (yhteensä 5 %): Koululuokan kanssa oli liikkeellä vain 1 %

vastaajista, sama koski opiskeluryhmiä sekä työtovereista, kerhosta, yhdistyksestä tms. koostuvia ryhmiä. Eläkeläisryhmiä tai ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista koostuvia ryhmiä oli vain yksi kumpiakin, joten näiden prosenttiosuus jäi alle yhden prosenttiyksikön. Jostakin muusta koostuvia seurueita oli yhteensä neljä (1 %; taulukko 9).

Taulukko 6.. Vastanneiden seuruekoot.

Seurueen koko	kpl	%
Yksin	10	3
2–5 hengen seurue	332	88
6 tai useamman hengen seurue	36	9
Yhteensä	378	100

Taulukko 7. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Oulangan kansallispuistossa.

Muuttuja	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Seurueen koko yhteensä	368	4,0	5,60	2	2	3	4	60
Alle 15-vuotiaita	99	3,0	6,67	0	1	2	3	50
Liikuntaesteisiä	4	0,0	0,00	0	0	0	0	0
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	159	1999,8	4,09	1994	1996	1999	2003	2009

Taulukko 8. Seurueen koostuminen.

Seurueen koostuminen	kpl	%
Oman perheen jäsenistä	237	64
Muista sukulaisista	28	8
Ystävistä	85	23
Työtovereista	3	1
Koululuokasta	2	1
Opiskeluryhmästä	4	1
Eläkeläisryhmästä	1	0
Ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista	1	0
Kerhosta, yhdistyksestä tms.	3	1
Jostakin muusta, mistä?	4	1
Yhteensä	368	100

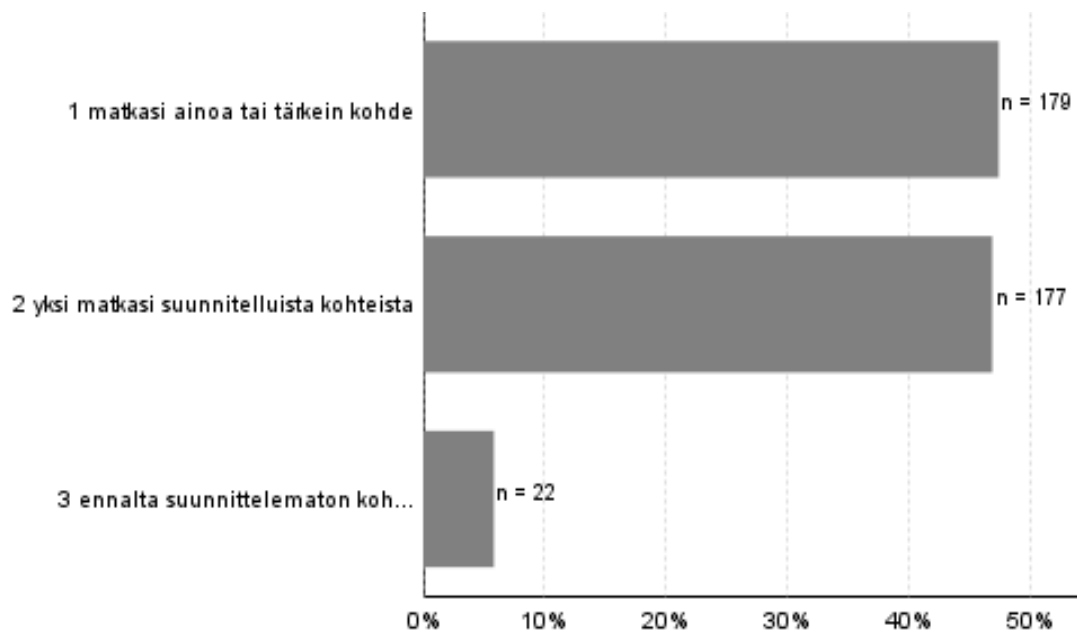
Taulukko 9. Muista ryhmistä koostuneet seurueet.

Seurueen koostuminen, muu	kpl
Hoitolaitosryhmästä	2
Polttariporukka	2
Yhteensä	4

3.2 Käynti Oulangan kansallispuistossa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Suunnitellusti Oulangan kansallispuistoon saapui peräti 94 % vastanneista. Kävijöistä 47 % ilmoitti kansallispuiston olleen matkan ainoa tai tärkein kohde (kuva 4). Yhtenä matkan suunnitelluista kohteista kansallispuistoa piti niin ikään lähes puolet vastaajista. Loput 6 % ilmoitti kansallispuiston olleen ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella. Suosituimmat matkan muut kohteet olivat Ruka, kylpylähotelli Kuusamon Tropiikki ja Riisitunturin kansallispuisto (liite 4).

Kuva 4. Oulangan kansallispuiston tärkeys matkakohteena.

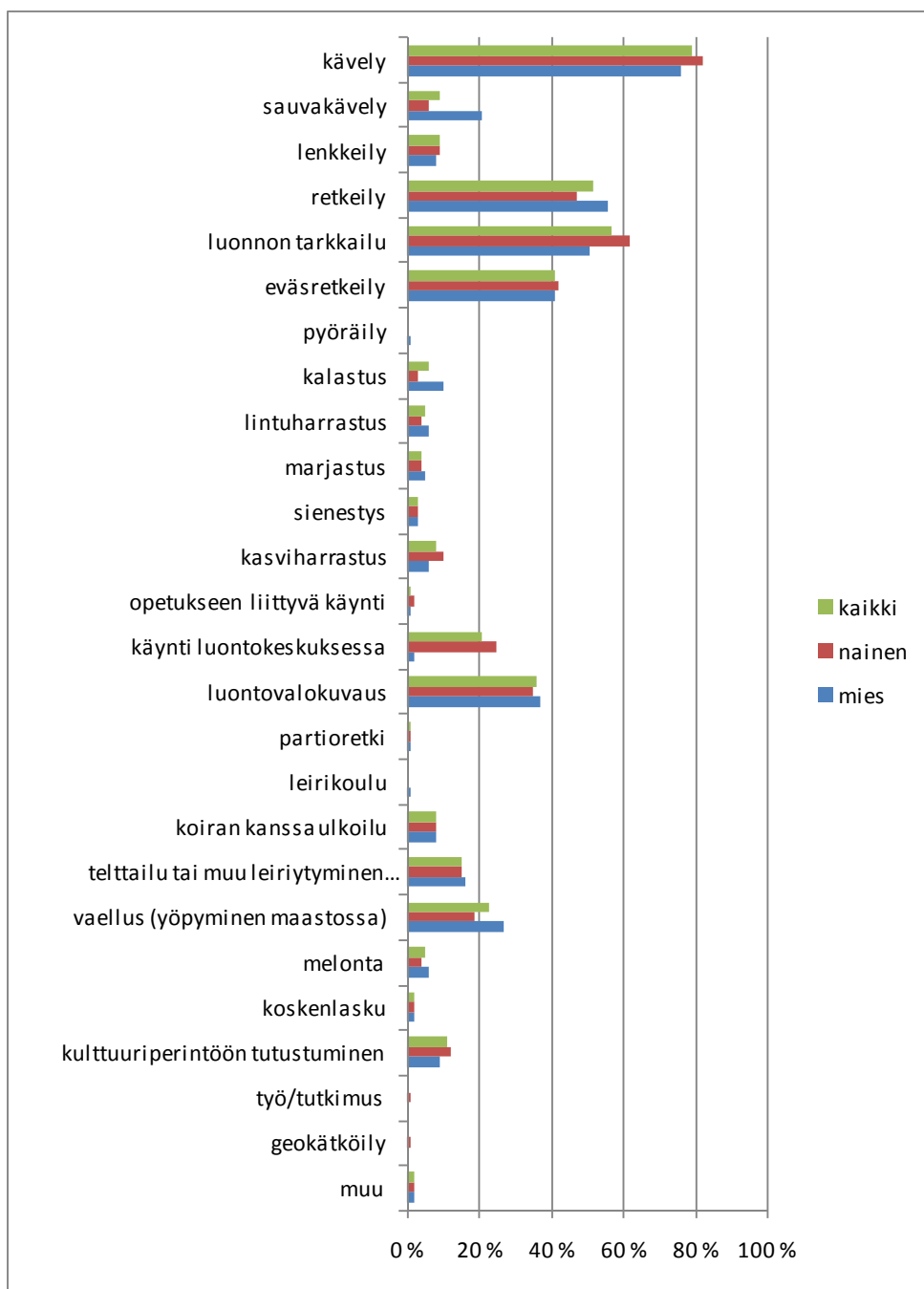
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrasteet

Kävely oli ylivoimaisesti suosituin aktiviteetti, jota kävijät harrastivat tällä käynnillään Oulangan kansallispuistossa (79 % vastanneista; taulukko 10 ja kuva 5). Miehistä 76 % ja naisista 82 % ilmoitti harrastavansa kävelyä Oulangan kansallispuistossa. Luonnon tarkkailu, retkeily, eväretkeily ja luontovalokuvaus olivat muita suosittuja aktiviteetteja sekä miehillä että naisilla.

47 % kävijätutkimukseen vastanneista kokeili käyntinsä aikana 1–3 aktiviteettia (taulukko 11). 41 % harrasti 4–6 aktiviteettia ja 12 % seitsemää tai sitä useampaa. Aktiviteettien lukumäärän suhteen miesten ja naisten välillä ei ollut juurikaan eroa.

Taulukko 10. Pääasialliset harrasteet, joihin osallistuttiin tai aiottiin osallistua tällä käynnillä Oulangan kansallispuistossa. Suosituimmat harrasteet on korostettu lihavoinnilla.

Harraste	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Kävely	145	76	152	82	298	79
Sauvakävely	23	12	12	6	35	9
Lenkkeily	16	8	17	9	33	9
Retkeily	107	56	88	47	196	52
Luonnon tarkkailu	98	51	116	62	214	57
Eväsretkeily	78	41	78	42	156	41
Pyöräily	1	1			1	0
Kalastus	19	10	5	3	24	6
Lintuharrastus	12	6	7	4	19	5
Marjastus	9	5	7	4	16	4
Sienestys	6	3	6	3	12	3
Kasviharrastus	11	6	18	10	29	8
Opetukseen liittyvä käynti	2	1	3	2	5	1
Käynti luontokeskuksessa, -talossa tai -tuvassa	34	18	46	25	80	21
Luontovalokuvaus	71	37	65	35	136	36
Partioretki	1	1	1	1	2	1
Leirikoulu	1	1			1	0
Koiran kanssa ulkoilu	15	8	15	8	30	8
Telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	30	16	28	15	58	15
Vaellus (yöpyminen maastossa)	52	27	35	19	87	23
Melonta	12	6	7	4	19	5
Koskenlasku	3	2	3	2	6	2
Kulttuuriperintöön tutustuminen	18	9	22	12	40	11
Työ/tutkimus	0	0	1	1	1	0
Geokätköily	0	0	1	1	1	0
Muu	3	2	3	2	6	2
Yhteensä	191		186		378	

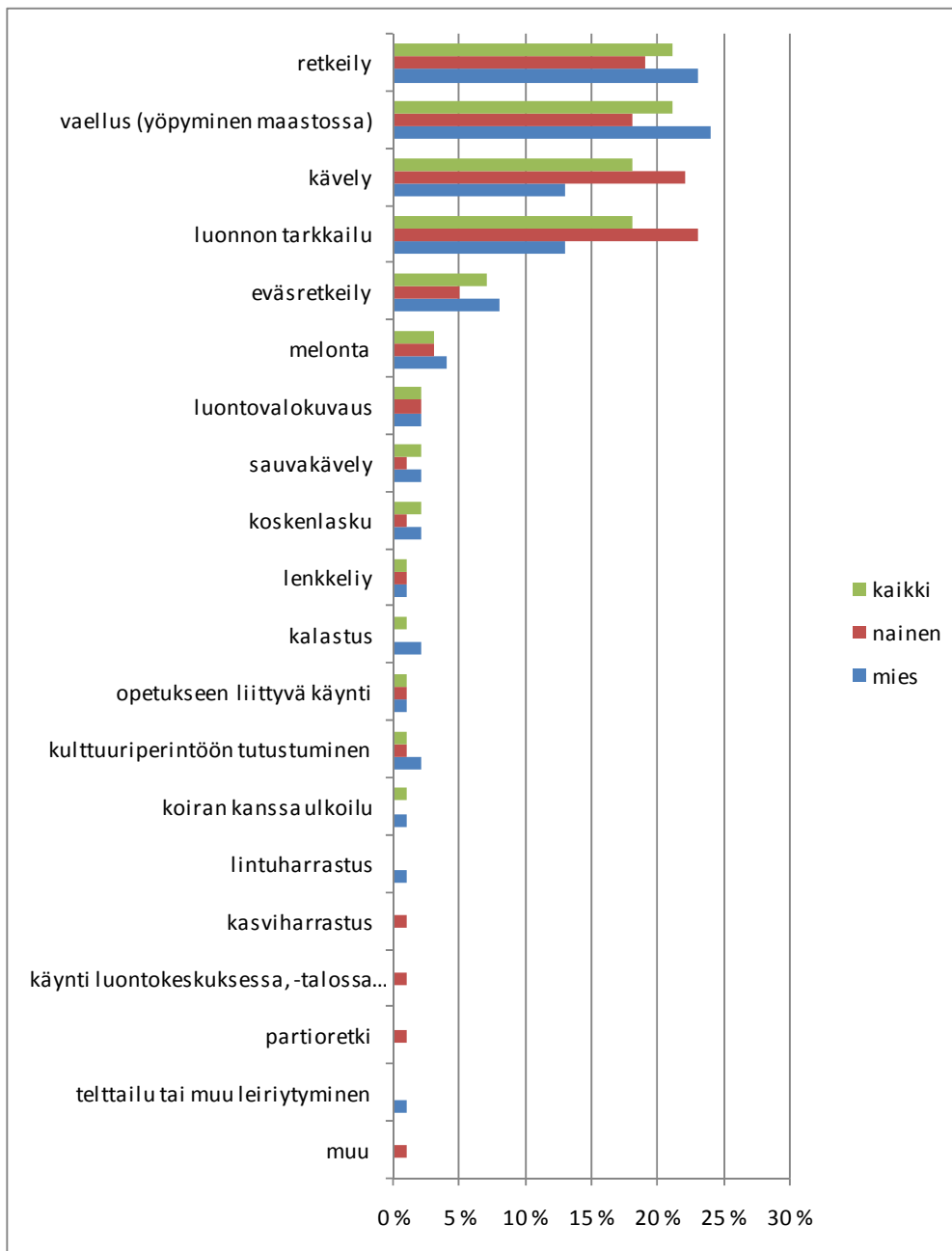

Kuva 5. Vastaajien pääasialliset harrastukset tällä käynnillä Oulangan kansallispuistossa.

Taulukko 11. Harrasteitten lukumäärä tällä käynnillä Oulangan kansallispuistossa.

Harrasteitten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3 aktiviteettia	87	46	90	48	178	47
4–6 aktiviteettia	80	42	74	40	154	41
7–9 aktiviteettia	22	12	19	10	41	11
10 aktiviteettia tai enemmän	2	1	3	2	5	1
Yhteensä	191	100	186	100	378	100

Kävijöiltä tiedusteltiin myös heille kaikkein tärkeintä aktiviteettia Oulangan kansallispuistossa oleskelun aikana. Kaikki 378 vastaajaa ilmoittivat harrastamansa aktiviteetit, mutta niistä tärkeimmän nimesi vain 318 vastaajaa. Tärkeimmiksi harrasteiksi nousivat retkeily ja vaellus (molemmat 21 %) sekä kävely ja luonnon tarkkailu (molemmat 18 %) (kuva 6). Miehillä kaikkein tärkein harraste oli vaellus (24 %) ja naisilla luonnon tarkkailu (23 %). Miehistä vain 13 % ilmoitti tärkeimmäksi harrasteekseen luonnon tarkkailun.

Kuva 6. Vastanneiden tärkeimmät aktiviteetit tällä käynnillä Oulangan kansallispuistossa.

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Suosituimmat vierailukohteet olivat ylivoimaisesti Kiutakönkään alue (47 %) ja Pieni karhunkierros (39 %) (taulukko 12). Viidennes vastanneista ilmoitti kävelevänsä suositun Karhunkierros-retkeilyreitillä. Oulangan kanjonilla vieraili 12 % ja Taivalköngäällä 10 % vastanneista. Oulangan kansallispuiston läpi virtaavista joista suosituin oli Oulankajoki, jolla oli käynyt 9 % vastaajista. Kitkajoen oli ilmoittanut vierailukohteekseen 6 % vastaajista. Kitka- ja Oulankajokien pienet osuudet selittyvät sillä, että kohteilla käymiseksi katsottiin vain joella liikkuminen. Muilla kohteilla ilmoitti vierailevansa vain jokunen vastaaja. Muista kohteista olivat suosituimmat Ristikallio kansallispuiston länsiosassa ja Rytisuon luontopolku Oulangan leirintäalueen läheisyydessä (taulukko 13).

Taulukko 12. Käyntien alueellinen jakautuminen Oulangan kansallispuistossa. Käynnillä oli mahdollista vierailla useammassa paikassa. Käyntikohteet käyvät ilmi kuvasta 2.

Käyntikohde	kpl	%
Kiutakönkään alue	178	47
Pieni karhunkierros	147	39
Karhunkierros-retkeilyreitti	81	21
Taivalköngäs	36	10
Oulangan kanjoni	45	12
Keroharju	1	0
Kitkanjoki	24	6
Oulankajoki	33	9
muualla, missä?	8	2
Vastanneita yhteensä	377	

Taulukko 13. Käyntien alueellinen jakautuminen. Vastanneiden mainitsemat muut kohteet Oulangan kansallispuistossa.

Muu käyntikohde	kpl
Nurmisaari	2
Ristikallio	2
Rupakivi	1
Rytisuo	3
Yhteensä	8

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Oulangan kansallispuiston kävijätutkimukseen osallistuneista kaksi kolmasosaa oli päiväkävijöitä ja kolmannes yöpyjiä. Yöpyjillä käynti kansallispuiston alueella kesti yhdestä kahdeksaan vuorokautta (taulukko 14). Päiväkävijöiden käynti kesti lyhimmillään tunnin ja pisimmillään 15 tuntia. Keskimäärin päiväkävijä oleskeli kansallispuiston alueella noin neljä tuntia ja yöpyjä noin neljä vuorokautta. Päiväkävijöiden sukupuolijakauma oli tasainen, 52 % oli naisia ja 47 % miehiä. Yöpyjissä sen sijaan miehiä oli enemmän miesten osuuden ollessa 57 % ja naisten 43 %.

Taulukko 14. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto (tunteja/vuorokausia) sukupuolen mukaan jaoteltuna Oulangan kansallispuiston alueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	254	69	4,3	4	5	1	15
Miehet	120	47	4,6			1	11
Naiset	133	52	4,0			1	15
Yöpyjät	115	31	3,8	4	3	1	8
Miehet	66	57	3,9			1	8
Naiset	49	43	3,6			1	8
Yhteensä	369						

Kävijätutkimukseen vastanneilta kysyttiin myös, miten pitkään he oleskelivat Oulangan kansallispuistossa ja sen lähialueella yhteensä. Kansallispuisto ja sen lähialue käsittivät Kuusamon, Posion ja Sallan kunnat. Haastattelulomakkeen mukana ollut kartta, josta osittain näkyy myös lähialue, on liitteenä 6. Päiväkävijät viettivät kansallispuistossa ja sen lähistöllä lähestulkoon yhtä kauan kuin pelkästään kansallispuiston alueella. Yöpyjät sen sijaan oleskelivat kansallispuistossa ja sen lähistöllä noin puolitoista vuorokautta pidempään kuin pelkästään kansallispuiston alueella (taulukko 15). Useimmat Oulangan kansallispuistossa yöpyneistä viettivät yönsä joko autiotuvassa tai omassa majoitteessa (laavu, teltta tms.; taulukko 16).

Oulangan kansallispuiston lähistöllä yövyttiin keskimäärin noin neljä yötä. Pisimpään lähialueella yöpynyt ilmoitti viipyvänsä alueella 80 yötä (taulukko 17). Yleisesti ottaen yöpyminen omassa mökissä oli kestoltaan pisin yöpymismuoto, keskimäärin noin 8 yötä. Hieman alle puolet vastanneista (43 %) yöpyi vuokramökissä. Seuraavaksi eniten yövyttiin hotellissa (18 %).

Taulukko 15. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto (tunteja/vuorokausia) sukupuolen mukaan jaoteltuna Oulangan kansallispuistossa ja sen lähialueella yhteensä.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	24	7	4,6	4	3	1	10
Miehet	10	42	5,2			2	10
Naiset	14	58	4,1			1	10
Yöpyjät	326	93	5,5	5	7	1	80
Miehet	168	52	5,4			1	30
Naiset	157	48	5,5			1	80
Yhteensä	350						

Taulukko 16. Vastanneiden yöpymisten määrä yöpymistavoittain Oulangan kansallispuiston alueella (n = 182).

Yöpymistapa	n	Keskiarvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Autiotuvassa	70	2,0	1,06	1	1	2	2	5
Asuntoautossa tai -vaunussa	3	1,3	0,58	1	1	1	2	2
Omassa majoitteessa (laavu, teltta tms.)	72	2,6	1,68	1	1	2	3	10
Kodassa tai laavussa	3	1,0	0,00	1	1	1	1	1
Mualla	34	1,7	0,97	1	1	1	2	5

Taulukko 17. Vastanneiden yöpymisten määrä yöpymistavoittain Oulangan kansallispuiston lähistöllä (n = 289).

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Autiotuvassa	1	2,0		2	2	2	2	2
Hotellissa	53	2,2	1,50	1	1	2	2	7
Vuokramökissä	125	4,9	3,53	1	3	4	7	31
Lomaosakkeessa	25	5,2	1,55	2	4	5	7	7
Omassa mökissä	28	8,2	7,11	1	3	7	10	30
Asuntoautossa tai -vaunussa	15	2,7	1,95	1	1	2	5	7
Omassa majoitteessa (laavu, teltta tms.)	11	1,6	0,81	1	1	1	2	3
Leirikeskuksessa	2	2,0	0,00	2	2	2	2	2
Muulla	29	5,9	14,59	1	1	2	5	80

Vähän yli puolet (52 %) vastanneista oli käynyt Oulangan kansallispuistossa aikaisemminkin (taulukko 18). Sekä naisissa että miehissä oli ensikertalaisia 48 %. Varhaisin ensivierailu Oulangan alueelle oli tehty jo 1954, kaksi vuotta ennen varsinaisen kansallispuiston perustamista. Kansallispuistossa aikaisemmin vierailleiden ensimmäinen käynti oli tapahtunut keskimäärin vuonna 1991 eli 18 vuotta sitten. Viimeisin käynti sijoittui keskimäärin kuuden vuoden taakse eli vuoteen 2003 (taulukko 19).

Taulukko 18. Vastanneiden käynnin toistuvuus Oulangan kansallispuistossa sukupuolen mukaan.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	79	48	72	48	151	48
Käynyt aikaisemmin	87	52	78	52	166	52
Yhteensä	166		150		317	

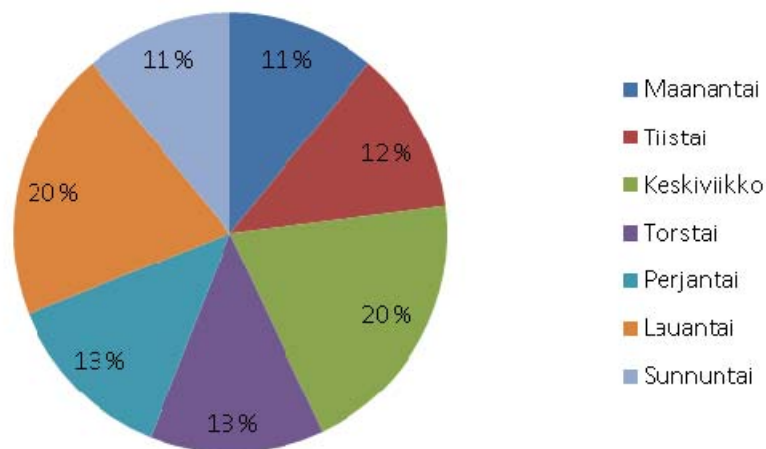
Taulukko 19. Aiemmin Oulangan kansallispuistossa vierailleiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-hajonta	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	191	1991,0	14,30	1954	1981	1994	2004	2009
vuotta sitten	191	18,0	14,30	0	5	15	28	55
Viimeksi käynyt								
vuonna	197	2002,9	9,52	1962	2002	2007	2008	2009
vuotta sitten	197	6,1	9,52	0	1	2	7	47

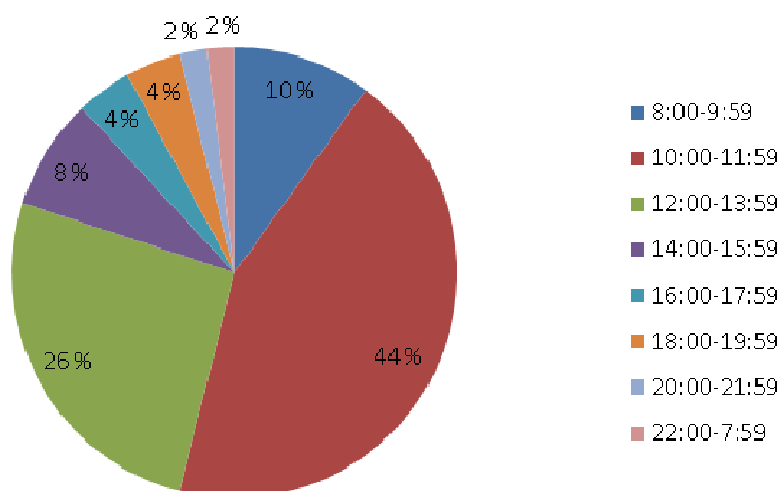
3.2.5 Saapuminen alueelle

Kävijätutkimukseen vastanneista 41 % saapui Oulangan kansallispuistoon heinäkuussa. Elokuussa saapui 23 % ja syyskuussa 18 % vastanneista, kesä- ja toukokuun luvut puolestaan olivat 16 % ja 2 %. Luvuista ei voi kuitenkaan suoraan arvioida kävijöiden jakautumista kyseisille kuukausille, sillä otantapäivien määrät vaihtelivat kuukausittain.

Kävijät saapuivat kansallispuistoon useimmiten joko keskiviikkona (20 %) tai lauantaina (20 %) (kuva 7). Vähiten saapumisia oli sunnuntaisin ja maanantaisin (11 %). Lähes puolet (44 %) vastanneista saapui kansallispuistoon klo 10 ja 12 välillä ja noin neljäsosa (26 %) klo 12 ja 14 välillä. Vähiten saavuttiin ilta kymmenen ja aamu kahdeksan välillä. Näin teki vain kaksi prosenttia vastanneista (kuva 8).

Kuva 7. Saapuminen Oulangan kansallispuistoon viikonpäivittäin.

Kuva 8. Saapuminen Oulangan kansallispuistoon kellonaikojen mukaan.

Kävijöiltä kysyttiin myös, mitä kulkuneuvoja he olivat käyttäneet päästäkseen Oulangan kansallispuistoon, sekä vielä viimeiseksi käytettyä kulkuneuvoa kansallispuistoon saavuttaessa. Tuloksissa on otettava huomioon, että matka on voitu tehdä useampaa kuin yhtä kulkuneuvoa käyttäen. Ylivoimaisesti eniten käytettiin henkilöautoa (86 %) Oulangan kansallispuistoon matkustettaessa (taulukko 20). Henkilöauto oli myös yleisin kulkuväline, jolla saavuttiin kansallispuiston alueelle (81 %; taulukko 21). Vastanneista 8 % ilmoitti käyttäneensä henkilöauton ja asuntovaunun yhdistelmää tai matkailuautoa matkustaessaan kansallispuistoon. Muita käytettyjä kulkuneuvoja olivat mm. juna, linja-auto, lentokone ja taksi. Olipa joku käyttänyt myös purjevenettä matkansa aikana.

Taulukko 20. Kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan Oulangan kansallispuistoon. Matka on voitu tehdä useammalla kulkuneuvolla.

Kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	324	86
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	29	8
Linja-auto	35	9
Tilausbussi (ryhmämatka)	7	2
Juna	9	2
Lentokone	21	6
Moottoripyörä	1	0
Polkupyörä	1	0
Jalan	1	0
Taksi	6	2
Purjevene	1	0
Jokin muu	4	1
Vastanneita yhteensä	377	

Taulukko 21. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo Oulangan kansallispuistoon saavuttaessa

Viimeisin kulkuneuvo	kpl	%
Henkilöauto	299	81
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	28	8
Linja-auto	27	7
Tilausbussi (ryhmämatka)	5	1
Polkupyörä	1	0
Jalan	1	0
Taksi	8	2
Jokin muu	2	1
Yhteensä	371	100

3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyvät tähän käyntiin Oulangan kansallispuistossa ja sen lähialueella (liite 3 ja taulukko 22).

Keskimäärin vastaajat kuluttivat alueella 95 € käyntiä kohden. Majoittujien alueelle jättämä rahamäärä (103 €) on ymmärrettävästi päiväkävijöiden kulutusta (17 €) huomattavasti suurempi. Kotimaiset matkailijat kuluttivat keskimäärin 98 € / käynti, kun taas ulkomaisten kävijöiden kulutus oli 73 € käyntiä kohti. Paikalliset asukkaat kuluttivat 12 € / käynti. Paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on määritelty taulukossa 23.

Taulukko 22. Rahankäyttö (sis. ALV) matkailijaryhmittäin ja oleskelun pituuden mukaan Oulangan kansallispuistossa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät	n=357	n=324	n=33
Keskimääräinen kulutus (€)	95	103	17
Kotimaiset matkailijat	n=309	n=283	n=19
Keskimääräinen kulutus (€)	98	106	14
Ulkomaiset matkailijat	n=29	n=28	n=1
Keskimääräinen kulutus (€)	73	76	—*
Lähialueen asukkaat	n=13	n=3	n=10
Keskimääräinen kulutus (€)	12	—*	5

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta

Taulukko 23. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Oulangan kansallispuiston kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus vuonna 2008 oli 14 miljoonaa euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus 183 henkilötyövuotta (taulukko 24) Nämä luvut kuvaavat kansallispuistossa käyneiden rahankäytöstä lähialueelle syntyviä rahavirtoja ja niihin liittyviä työpaikkoja vuonna 2008.

Menolajeittain tarkasteltuna kävijät käyttivät eniten rahaa majoittumiseen ja ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin. Majoittumisella on kuitenkin moninkertainen tulo- ja työllisyysvaikutus vähittäiskauppaan verrattuna.

Taulukko 24. Oulangan kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain vuonna 2008 (n = 367).

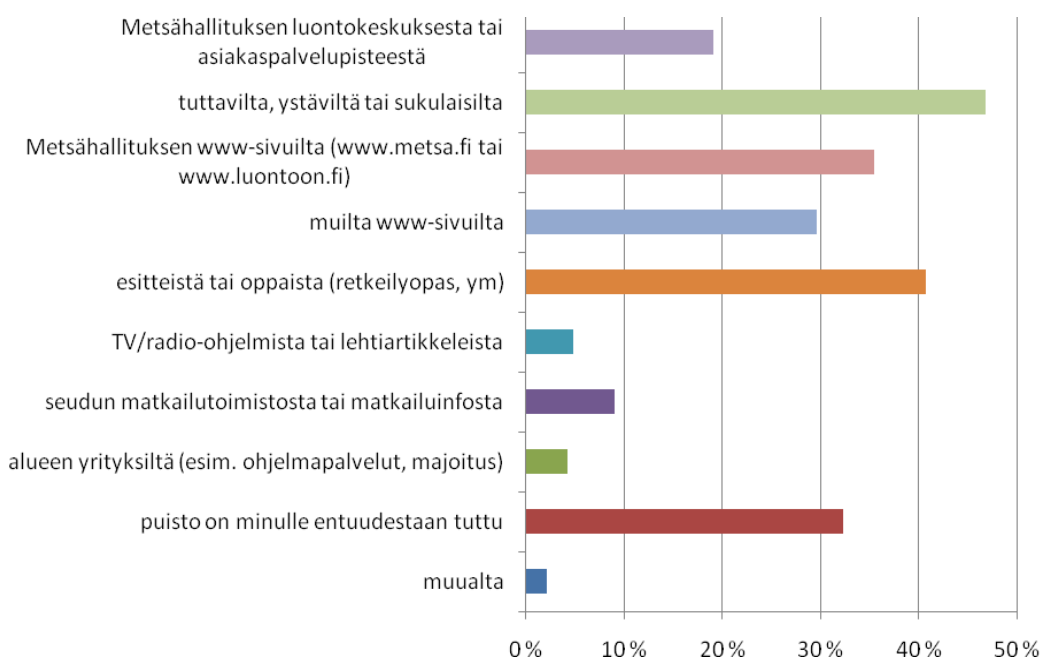
Menolaji	Rahankäyttö (sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Polttoaine ja muut huoltamo-ostokset	18,75	190 710	4
Paikallismatkojen kustannukset	3,95	592 797	6
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	23,28	1 133 721	24
Kahvila ja ravintolaostokset	13,24	1 682 977	28
Majoittuminen	28,45	4 265 762	70
Ohjelmapalvelut ¹	3,43	514 966	5
Muut menot ²	3,96	503 930	8
Välittömät vaikutukset yhteensä		8 884 864	145
Välilliset vaikutukset		5 292 971	38
Kokonaisvaikutukset		14 177 834	183

¹ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

² Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

3.2.7 Tietolähde

Vastanneista lähes puolet ilmoitti saaneensa tietoa Oulangan kansallispuistosta joko tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta (kuva 9). Toiseksi eniten tietoa oli löydetty esitteistä tai oppaista (41 %). Metsähallituksen omilta verkkosivuilta (www.metsa.fi ja www.luontoon.fi) tietoa oli hakenut 35 % vastaajista ja muilta verkkosivuilta 30 % vastaajista. Entuudestaan Oulangan kansallispuiston tunsi kolmannes vastanneista. Muut kuin kysymyslomakkeella listatut tietolähteet on lueteltu taulukossa 25. Näitä tietolähteitä olivat muun muassa matkan järjestäjä ja koulu. Yksi kävijä ilmoitti saaneensa tietoa maineikkaasta National Geographic -lehestä, joka julkaisi kesäkuun numerossaan artikkelin Oulangan kansallispuistosta.

Kuva 9. Vastanneiden tietolähteet Oulangan kansallispuistosta (n = 378).

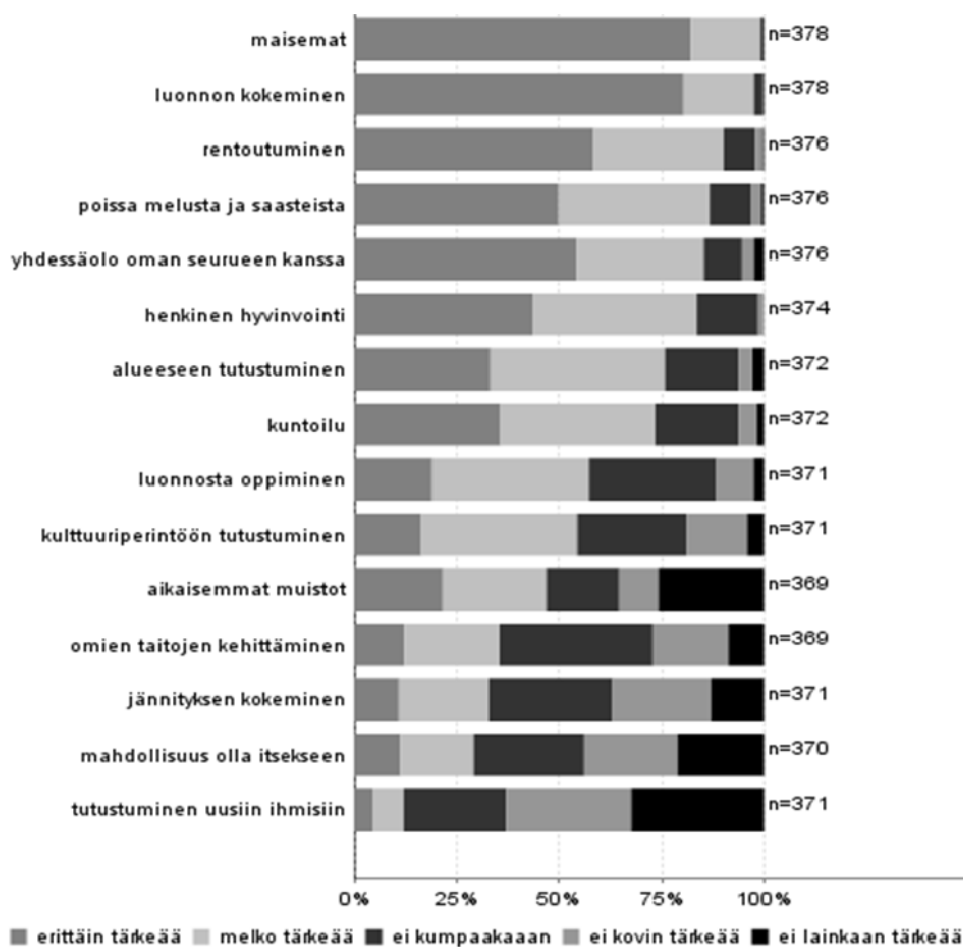
Taulukko 25. Vastanneiden muut tietolähteet (n = 7).

Tietolähde muu	kpl
Koulusta	1
Lapsuuden maisemaa	1
Mainos Rukalla	1
Matkanjärjestäjältä	1
National Geographic -lehestä	1
Patikkapaikasta	1
Postitse luontokeskuksesta	1
Yhteensä	7

3.3 Kävijättyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Kävijöiden tärkeimpiä virkistysmotiiveja Oulangan kansallispuistossa olivat maisemat, luonnon kokeminen ja rentoutuminen (kuva 10). Vähiten tärkeimmäksi koettiin uusiin ihmisiin tutustuminen ja mahdollisuus olla itseksen.

Kuva 10. Vastanneiden virkistysmotiivit Oulangan kansallispuistossa.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Kävijät arvioivat palveluiden ja ympäristön laatua asteikolla 1–5 siten, että 1 antoi laadusta erittäin huonon arvosanan ja 5 erittäin hyvän. Yleisesti ottaen kävijät pitivät Oulangan kansallispuiston palveluita hyvinä (taulukko 26). Tyytyväisimpiä oltiin tulentekopaikkoihin ja laavuihin sekä polttopuihin tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla. 47 % vastanneista antoi tulentekopaikoille ja laavuilla arvosanaksi ”erittäin hyvä”. 52 % vastanneista piti polttopuita erittäin hyvinä. Heikoimman arvosanan kävijät antoivat tiestölle, jonka arvioi keskinertaiseksi 29 % vastanneista. Silti tiestökin oli kokonaisarvosanaltaan melko hyvä. Kohdassa ”jokin muu” yksi vastaaja antoi moitteita taukopaikkojen sahoille ja kirveille.

Ympäristötekijöiden kohdalla arvosanat noudattelivat pitkälti samaa linjaa kuin palveluiden kohdalla, ja ne kaikki arvioitiin vähintään melko hyväksi. Eniten kiitosta sai maiseman vaihtelevuus, jonka arvioi erittäin hyväksi 66 % vastanneista. Reittien ja rakenteiden turvallisuus sai ympäristötekijöistä heikoimman arvion. Tämän ominaisuuden arvioi erittäin hyväksi 28 % vastanneista.

Taulukko 26. Vastanneiden mielipiteet Oulangan kansallispuiston palveluiden laadusta (1 = erittäin huono, ...5 = erittäin hyvä). Parhaiksi arvioidut palvelut on korostettu lihavoinnilla.

Palvelu tai ympäristötekijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käyttänyt n
	n	%	erittäin huono	melko huono	keskinertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
Pysäköintipaikat	338	90	1	2	14	46	38	4,2	39
Lähialueen tiestö	350	93	2	9	29	43	18	3,7	27
Reittien opastetaulut	365	97	1	3	12	47	38	4,2	12
Polkureitistö	340	90	0	1	9	45	45	4,3	34
Polkuviitoitukset	345	92	1	3	9	47	41	4,2	27
Tulentekopaikat ja laavut	334	89	0	1	7	44	47	4,4	42
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	311	82	1	2	9	36	52	4,4	65
Yleisökäymälät	299	79	1	6	18	45	29	3,9	76
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	295	78	0	4	20	47	28	4,0	78
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljetavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	283	75	1	4	23	52	20	3,9	89
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	259	69	1	4	29	46	20	3,8	113
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	369	98	0	2	13	57	28	4,1	6
Yleinen turvallisuus	373	99	0	1	9	58	32	4,2	3
Yleinen siisteys	374	99	0	1	6	44	49	4,4	2
Maiseman vaihtelevuus	373	99	0	0	6	28	66	4,6	3
Jokin muu	1	0	0	100	0	0	0	2,0	1
Lomakkeita yhteensä	377								

Kävijöiden piti arvioida myös kansallispuiston palveluiden määrää asteikolla 1–3 siten, että 1 tarkoitti liian vähäistä palvelujen määrää ja 3 liian suurta. Enemmistö (86 % tai enemmän) vastanneista arvioi palvelujen määrän sopivaksi (taulukko 27). Parhaiten kävijöiden tarpeita vastasi polkureitistö, jota piti sopivana 95 % vastaajista. Eniten mainintoja liian pienestä määrästä saivat reittien opastetaulut, polkuviitoitukset sekä jätehuollon toteutus ja ohjaus (10 %). Lähialueen tiedön määrää piti riittävänä 92 % vastaajista ja pysäköintipaikkojen määrää 88 %.

Taulukko 27. Mielipiteet Oulangan kansallispuiston palvelujen määrästä (1 = liian pieni, ...3 = liian suuri). Määrältään sopivimmiksi arvioidut palvelut on korostettu lihavoinnilla.

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keski-arvo	Keskihajonta
			liian pieni	sopiva	liian suuri	n	%		
Pysäköintipaikat	290	80	9	88	3	73	20	1,94	0,34
Lähialueen tiedö	289	79	5	92	2	74	20	1,97	0,27
Reittien opastetaulut	327	90	10	86	4	35	10	1,94	0,37
Polkureitistö	298	82	2	95	3	63	17	2,02	0,22
Polkuviitoitukset	312	86	10	88	3	48	13	1,93	0,35
Tulentekopaikat ja laavut	308	85	7	91	3	53	15	1,96	0,30
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	281	77	4	90	6	78	21	2,02	0,32
Yleisökäymälät alueella	285	78	9	88	2	74	20	1,93	0,33
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	270	74	10	87	3	91	25	1,93	0,35
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	234	64	9	90	1	127	35	1,92	0,30
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	247	68	9	89	2	110	30	1,94	0,32
Jokin muu	2	1	0	100	0	0	0	2,00	0,00
Lomakkeita yhteensä	364								

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin, miten Oulangan kansallispuiston luonnonympäristö, harrastusmahdollisuudet, reitit ja rakenteet vastasivat heidän ennakko-odotuksiaan. Kävijät arvioivat odotusten toteutumista asteikolla 1–5 siten, että 1 vastasi odotusten täyttymistä erittäin huonosti ja 5 erittäin hyvin.

Luonnonympäristö vastasi parhaiten kävijöiden odotuksia: 77 % vastanneista arvioi siihen kohdistuneiden odotusten täyttyneen erittäin hyvin (taulukko 28). Luonnonympäristö sai vastauksissa keskiarvoksi 4,76.

Vastaajista 55 % arvioi reittien ja rakenteiden vastanneen odotuksia erittäin hyvin ja 39 % melko hyvin. 6 % vastaajista arvioi reittien ja rakenteiden vastanneen odotuksia keskinkertaisesti. Vastausten keskiarvoksi tuli 4,48.

Harrastusmahdollisuudet vastasivat vähiten ennakko-odotuksia. Tästä huolimatta 44 % vastanneista oli sitä mieltä, että harrastusmahdollisuudet vastasivat odotuksia erittäin hyvin ja 41 % arvioi niiden vastanneen melko hyvin. Vain 1 % vastanneista arvioi harrastusmahdollisuuksien vastanneen odotuksia melko huonosti. Vastausten keskiarvo oli 4,27.

Kaiken kaikkiaan kysyttyjen asioiden kohdalla ennakko-odotukset täyttyivät hyvin, eikä missään kohdassa annettu erittäin huonoa arvosanaa.

Taulukko 28. Vastaajien ennakko-odotusten täytyminen Oulangan kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

Odotukset	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keski hajonta
			erittäin huonosti	melko huonosti	keskin-kertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
	n	%							
Luonnonympäristö	377	100	0	0	1	22	77	4,76	0,45
Harrastusmahdollisuudet	367	97	0	1	14	41	44	4,27	0,74
Reitit ja rakenteet	376	99	0	0	6	39	55	4,48	0,62
Vastanneita yhteensä	378								

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häiritsevät tekijät

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, häiritsikö jokin heitä heidän vierailunsa aikana Oulangan kansallispuistossa. Arviointi oli jälleen asteikolla 1–5 siten, että 1 merkitsi erittäin paljon häiriötä ja 5 ei lainkaan häiriötä. Mielenpidettä kysyttiin maaston kuluneisuudesta, maaston roskaantuneisuudesta, luonnonympäristön käsittelystä, liiallisesta kävijämäärästä ja muiden kävijöiden käyttäytymisestä. Näiden lisäksi vastaajan oli mahdollista arvioida muita havaitsemiaan häiriötekijöitä.

Vähiten vastaajia häiritsi muiden kävijöiden käyttäytyminen. 78 % vastanneista ilmoitti, ettei muiden kävijöiden käyttäytyminen ollut aiheuttanut lainkaan häiriötä (taulukko 29). Vastausten keskiarvoksi asteikolla 1–5 saatiin 4,64.

Luonnonympäristön käsittely sai keskiarvoksi 4,57. 67 %:a vastaajista kyseinen tekijä ei häirinnyt lainkaan ja 25 %:a se häiritsi melko vähän. 2 % vastanneista ilmoitti luonnonympäristön käsittelyn häirinneen melko paljon. Maaston roskaantuneisuus ei häirinnyt lainkaan 70 %:a vastaajista. 3 % ilmoitti kuitenkin roskien häirinneen melko paljon ja 1 %:n mielestä ne häiritsivät erittäin paljon. Keskiarvoksi maaston roskaantuneisuus sai 4,55.

Liiallinen kävijämäärä sai keskiarvoksi 4,34. Erittäin paljon tai melko paljon väkimäärä häiritsi 7 % vastaajista. 59 % vastanneista oli sitä mieltä, että kävijöitä ei ollut liikaa lainkaan.

Eniten kävijöitä häiritsi maaston kuluneisuus, joka sekin sai keskiarvoksi kuitenkin 4,30. Erittäin tai melko paljon maaston kuluneisuus häiritsi 6 %:a vastaajista. 55 % ilmoitti, että maaston kuluneisuus ei häirinnyt heitä lainkaan. Seitsemän vastaajaa (n. 2 %) ilmoitti häiriötekijöiksi jotkin muut asiat. Näitä olivat mm. koirat, nenäliinat polun vieressä sekä olutpullot Kiutakönkään nuotiopaikalla. Kaksi vastaajaa ilmoitti sateen häirinneen heitä käynnin aikana.

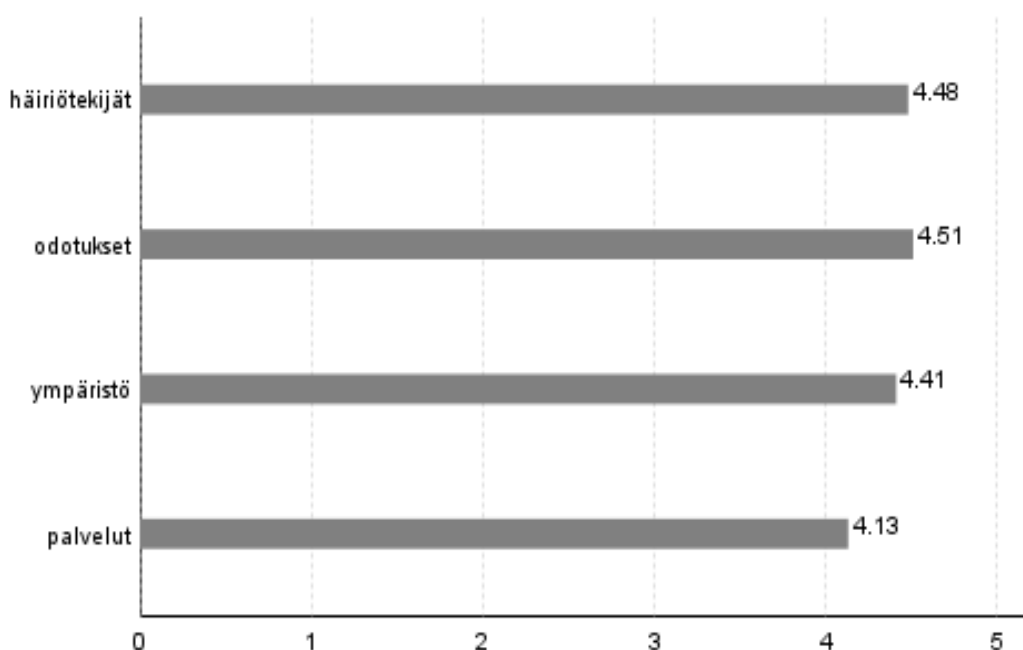
Taulukko 29. Vastanneita häirinneet tekijät Oulangan kansallispuistossa. Häiritsevyyden arviointi: 1 = erittäin paljon, ... 5 = ei lainkaan.

Häiriötekijä	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin paljon	melko paljon	keskinkertaisesti	melko vähän	ei lainkaan		
Maaston kuluneisuus	375	99	2	4	13	26	55	4,30	0,94
Maaston roskaantuneisuus	376	100	1	3	6	19	70	4,55	0,83
Luonnonympäristön käsittely	374	99	0	2	6	25	67	4,57	0,71
Liiallinen kävijämäärä	374	99	2	5	10	25	59	4,34	0,96
Muiden kävijöiden käyttäytyminen	374	99	1	3	6	13	78	4,64	0,78
Jokin muu	12	3	33	17	8	0	42	3,00	1,86

Vastanneita yhteensä 377

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Oulangan kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi on 4,29. Kävijätyytyväisyysindeksiin on laskettu palvelut, ympäristö, odotukset ja häiritsevät tekijät keskiarvoina. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Oulangan kansallispuisto saa kaikilla osa-alueilla arvosanaksi yli 4, joten kävijät olivat retkeensä kokonaisuutena tyytyväisiä (kuva 11).

Kuva 11. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Oulangan kansallispuistossa.

3.4 Kulttuuriperintö ja Kulma-hanke

Kulma-hanke (Kulttuuriperintö matkailun voimavaraksi) on Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalveluiden elokuussa 2008 käynnistämä hanke, jonka tarkoituksena on kulttuuriperinnön tuoteistamisen avulla vahvistaa Pohjois-Pohjanmaan matkailualueen vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä etenkin kansainvälisillä markkinoilla (Metsähallitus 2009b). Kävijätutkimuksen haastattelulomakkeen (liite 3) lopussa oli kaksi Oulangan alueen kulttuuriperintöön liittynyttä kysymystä. Niissä kysyttiin kävijöiden kiinnostusta erilaisiin kulttuuriperintöaiheisiin sekä tapoja, joilla kävijät haluaisivat tutustua alueen kulttuuriperintöön ja historiaan. Kysymyksissä oli mahdollista vastata useampaan kohtaan.

Eräkulttuuri sekä Oulangan alueeseen liittyvät tarinat kiinnostivat kävijöitä eniten (taulukko 30). Selvästi vähiten kiinnostusta herätti alueen innoittama taide ja niittykulttuuri. Kulttuuriperintöaiheisiin haluttiin tutustua selvästi mieluiten omatoimisesti. Noin kolmannes vastanneista ilmoitti tutustuvansa kulttuuriperintöön itsenäisesti esitteen tai opaskirjan avulla (taulukko 31). Neljännes halusi tutustua kulttuuriperintöön aiheesta kertovalla luontopolulla. Vain neljä prosenttia vastaajista olisi ollut valmis osallistumaan kulttuuriperintötapahuttamaan tai -talkoisiin.

Taulukko 30. Vastanneiden kiinnostus Oulangan alueen kulttuuriperintöön.

Kulttuuriperintö	kpl	%
Vanhasta maankäytöstä	93	8
Eräkulttuurista	206	18
Saamelaiskulttuurista	94	8
Sotahistoriasta	143	12
Muinaisjäännöksistä	111	9
Alueen innoittamasta taiteesta	53	5
Luonnonsuojelun historiasta	87	7
Retkeilyperinteestä	151	13
Alueeseen liittyvistä tarinoista	173	15
Niittykulttuurista	55	5
Muu, mikä	7	1
Yhteensä	1 173	100

Taulukko 31. Vastanneiden halukkuus tutustua kulttuuriperintöön eri tavoin.

Kulttuuriperintöön tutustuminen	kpl	%
Opastetulla kierroksella	65	9
Käymällä perinnetilalla tai -paikassa	113	16
Osallistumalla kulttuuriperintötapahuttamaan tai -talkoisiin	28	4
Omatoimisesti esitteen tai opaskirjan avulla	224	32
Aiheesta kertovalla luontopolulla	161	23
Nettisivujen (luontoon.fi) kautta	120	17
Yhteensä	711	100

3.5 Vapaamuotoiset ajatukset

Vapaamuotoista palautetta antoi 53 henkilöä (14 % vastaajista). Noin neljännes palautteesta oli Oulangan kansallispuistoa, sen luontoa ja palveluja koskevia kiitoksia tai kehuja. Kansallispuistoon kohdistuneita selviä moitteita löytyi 10 kappaletta. Loput palautteet olivat palveluiden ja rakenteiden kehittämisehdotuksia sekä muita vapaamuotoisia ajatuksia (liite 5).

Puiston luonto ja maisemat saivat kiitosta lähes jokaiselta vierailijalta. Alueen kasvistoa kehitettiin monipuoliseksi, ja roskien vähäisyys puistossa oli monien vastaajien mieleen. Muutamat vastaajat kiittivät erityisesti reittien ja rakenteiden kuntoa sekä niiden sopivaa määrää. Yksi vastaaja kehui erityisesti alueen organisointia ja autiotupia.

Kansallispuistoon vieviä autoteitä moitittiin huonokuntoisiksi ja niihin haluttiin parannusta. Yleisökäymälöiden lukumäärään ja kuntoon toivottiin myös kohennusta. Yksi vastaaja moitti Oulangan luontokeskuksessa myynnissä ollutta ritsaa todelliseksi flopiksi, joka sotii kansallispuiston peruseriaatteita vastaan. Yksi vastaaja arvosteli kalastuslupasysteemiä epäselväksi kansallispuiston alueella. Muutama vastaaja antoi risuja muiden kävijöiden käyttäytymiselle.

Kehittämisehdotuksista suurin osa koski kansallispuiston opasteita. Puistoon toivottiin enemmän opasteita myös englanniksi ja ruotsiksi. Myös jätehuoltoa koskevia opasteita kaivattiin lisää. Opaste- ja välimatkatauluja sekä tietoiskutauluja haluttiin lisää reittien varrelle. Luontokeskuksen viereen toivottiin katosta omien eväiden syöntiä varten. Yksi vastaaja ehdotti autiotupien yhteyteen rahalipasta, johon voisi lahjoittaa rahaa Oulangan kansallispuiston kunnossapitoa varten.

4 Yhteenveto ja tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto

Oulangan kansallispuiston kävijöiden sukupuolijakauma oli melko tasainen. Ikäjakaumaa hallitsivat keski-ikäiset ja vähän vanhemmat ikäluokat. Suurin kävijäryhmä oli miehissä 55–64-vuotiaat ja naisissa 45–54-vuotiaat. Vastanneilla oli useimmiten opistotasoinen tutkinto (32 %) tai ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto (28 %).

Kyselyyn vastanneista 92 % oli suomalaisia. Kotimaisia kävijöitä oli eniten Oulusta, Tampereelta ja pääkaupunkiseudulta. Ulkomaalaisia oli 8 % vastanneista ja heitä tuli eniten Saksasta ja Alankomaista. Kaukaisimmat vastaajat olivat Espanjasta ja Italiasta. Yli puolet vastaajista oli tullut puistoon oman perheen kanssa. Suurin osa kävijöistä liikkui puistossa 2–5 hengen ryhmissä.

Tärkeimmät syyt Oulangan kansallispuistossa vierailemiseen olivat maisemat, luonnon kokeminen ja rentoutuminen. Myös pääsy pois melusta ja saasteista sekä yhdessäolo omassa seurueessa koettiin tärkeäksi. Vähiten tärkeäksi koettiin uusiin ihmisiin tutustuminen ja mahdollisuus olla itsekseen.

Melkein puolet (47 %) kyselyyn vastanneista ilmoitti Oulangan kansallispuiston olleen joko matkan ainoa tai tärkein kohde tai yhtä usein yksi matkan suunnitelluista kohteista. Kuusi prosenttia vastanneista tuli kansallispuistoon ennalta suunnittelematta. Suurin osa kansallispuistossa käyneistä ilmoitti vierailevansa myös muissa lähialueen kohteissa kuten Rukalla. Rukan majoituskaupateetti ja palvelut vaikuttavat osaltaan kansallispuiston kävijämääriin.

Kävijöiden keskuudessa suosituimpia harrastuksia olivat retkeily ja vaellus. Myös kävely ja luonnon tarkkailu olivat suosittuja. Miehillä kaikkein tärkeimmäksi aktiviteetiksi osoittautui vaellus ja naisilla luonnon tarkkailu.

Oulangan kansallispuiston suosituin vierailukohde oli Kiutakönkään alue, jossa kävi noin puolet vastanneista. Kiutakönkään lisäksi Pieni karhunkierros oli kävijöiden suuressa suosiossa. Noin viidesosa vastanneista ilmoitti kävelevänsä vaeltajien suosiman Karhunkierros-retkeilyreitillä. Oulangan kanjonilla vieraili noin joka kymmenes vastaaja, samoin Taivalköngkällä. Oulanka- ja Kitkajokien kävijämäärät jäivät muita kohteita vähäisemmiksi, sillä ainoastaan liikkuminen joella kanootilla, kajakilla tai koskia laskien katsottiin kohteella käymiseksi.

Kansallispuiston kävijätutkimukseen osallistuneista 69 % oli päiväkävijöitä ja 31 % yöpyjiä. Päiväkävijöillä vierailu kesti keskimäärin noin neljä tuntia. Yöpyjillä käynnin kesto oli keskimäärin neljä vuorokautta (vaihteluväli 1–8 vuorokautta). Päiväkävijöistä miehiä oli 47 % ja yöpyjistä 57 %, naisten osuudet olivat 52 % ja 43 %. Suurin osa yöpyjistä majoittui Oulangan kansallispuiston alueella autiotuvassa tai omassa majoitteessa kuten teltassa. Puiston lähistöllä yövyttiin vierailun aikana keskimäärin noin neljä yötä. Lähialueilla oli yleisintä yöpyä vuokramökissä.

Noin puolet vastaajista oli käynyt Oulangan kansallispuistossa aiemminkin. Aiemmin vierailleet olivat käyneet puistossa ensimmäisen kerran keskimäärin vuonna 1991. Varhaisin vierailu alueelle oli tehty jo vuonna 1954. Ensikertalaisia oli sekä naisista että miehistä lähes puolet.

Rahankäytön arvioinnista muodostui ongelmallisin tehtävä, sillä kysymykseen ei vastattu läheskään niin tunnollisesti kuin muihin kysymyksiin. Vastaajia pyydettiin arvioimaan joko omat henkilökohtaiset kulut sekä oma osuus seurueen yhteisistä kuluista tai perheen/ seurueen kokonaiskulut Kuusamon, Posion ja Sallan kuntien alueella. Kotimaiset matkailijat kuluttivat keskimäärin 98 €, ulkomaalaiset 73 € ja paikalliset kävijät 12 € käyntiä kohti. Kaiken kaikkiaan Oulangan kansallis-

puiston kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus paikallistalouteen oli 14,2 miljoonaa euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus 183 henkilötyövuotta.

Vastaajien ennakko-odotukset luonnonympäristön, harrastusmahdollisuuksien sekä reittien ja rakenteiden suhteen vastasivat hyvin todellisuutta. Parhaiten odotukset täyttyivät luonnonympäristön kohdalla keskiarvon ollessa 4,76 (asteikolla 1–5). Heikoimmin vastaajien odotukset täyttyivät harrastusmahdollisuuksien kohdalla, mutta niidenkin koettiin täyttyneen pääsääntöisesti hyvin (ka 4,27).

Kysytyistä häiriötekijöistä maaston kuluneisuus häiritsi vastaajia eniten. Maaston kuluneisuudella viitattiin usein suosittuun Pienen karhunkierroksen reittiin, joka onkin kesällä varsin kovan kuluksen kohteena. Toiseksi eniten vastaajia häiritsi liiallinen kävijämäärä. Vähiten häiritsi muiden kävijöiden käyttäytyminen.

Kansallispuiston palveluiden laatuun ja määrään kävijät olivat tyytyväisiä. Tyytyväisimpiä oltiin tulentekopaikkoihin ja laavuihin ja tyytymättömiä alueen tiestöön. Tiestön yleisarvosanaksi tuli kuitenkin melko hyvä. Suurin osa kysymykseen vastanneista oli tyytyväisiä myös palveluiden määrään. Tyytyväisimpiä vastaajat olivat reitistöön. Eniten mainintoja liian pienestä palvelun määrästä saivat reittien opastetaulut, polkuviihtotiet ja jätehuollon toteutus ja ohjaus.

Vapaamuotoisissa palautteissa Oulangan kansallispuiston luontoa keuhuttiin monipuoliseksi ja maisemia kauniiksi. Kehujen ja kiitosten lisäksi kansallispuisto sai myös kehittämisehdotuksia ja moitteita. Kehittämisehdotukset kohdistuivat suurimmaksi osaksi reittien opasteisiin ja moitteita sai erityisesti tiestö.

Yhteenvedon voi todeta, että suurin osa kävijätutkimukseen vastanneista oli erittäin tyytyväisiä Oulangan kansallispuistoon kokonaisuutena, ja kansallispuiston ympäristö ja palvelut miellyttivät kävijöitä. Oulangan kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi on 4,29. Kävijätyytyväisyysindeksiin on laskettu palvelut, ympäristö, odotukset ja häiritsevät tekijät keskiarvoina.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Tässä vertailussa esitetään, miten kävijärakenne, kävijöiden harrastukset, käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen sekä kävijätyytyväisyys ovat muuttuneet vuoden 2005 jälkeen, jolloin Oulangan kansallispuiston edellinen kävijätutkimus tehtiin.

Kävijätutkimusten kysymykset olivat pääpiirteittäin samat, vaikkakin joidenkin kysymysten sisällössä oli eroavaisuuksia. Lisäksi vertailussa on huomioitava tutkimusten alueellinen eroavaisuus. Vuonna 2005 vastauksia saatiin sellaisista kohteista, joissa ei ollut vastausten keruuta vuonna 2009. Nämä kohteet olivat Ansakämpä, Jäkälänmutka ja Kerojärvi. Kävijätutkimusten ajankohdat olivat lähestulkoon samat vuoden 2005 tutkimuksen kestäessä yhden päivän pidempään.

Vuonna 2009 vastauksia saatiin eniten Siilastuvalta, luontokeskukselta ja Kiutakönkäältä. Siilastuvalta saatujen vastausten osuus oli noin kolmannes. Edelliseen tutkimukseen verrattuna Siilastuvalta saatujen vastausten määrä lisääntyi kymmenyksellä. Vuoden 2005 tutkimuksen parhaimmat keruupaikat olivat Siilastupa, Kiutakongäs ja Harrisuvanto.

Vuoden 2005 kävijätutkimuksessa sukupuolijakauma oli hieman naisvoittoinen, sillä 53 % vastaajista oli naisia. Vuonna 2009 osuudet olivat tasoittuneet miesten ollessa niukasti enemmistönä 51 prosentilla. Suurimman kävijäryhmän muodostivat edelleenkin 45–54-vuotiaat sekä 55–64-vuotiaat. Miesten ja naisten keski-ikä oli noussut neljällä vuodella; vuonna 2005 se oli miehillä 43 vuotta, naisilla 41 vuotta.

Opistotasaisen tutkinnon suorittaneita oli vuonna 2005 viisi prosenttia enemmän (37 %). Ammatikoulun käyneiden osuus oli molemmissa tutkimuksissa sama (18 %). Yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus oli noussut vuodesta 2005 seitsemällä prosentilla 41 prosenttiyksikköön. Ilman ammatillista tutkintoa olevia oli enää 9 %, kun heidän osuutensa vuoden 2005 tutkimuksessa oli 11 %. Ilman ammatillista tutkintoa olevat ovat yleensä iäkkäämpiä henkilöitä tai nuoria opiskelijoita. Koulutustason noustessa ja Suomen väestön ikääntyessä ilman ammatillista tutkintoa olevien määrän voikin odottaa olevan laskusuunnassa.

Kotimaisten kävijöiden suhteen tutkimusten välillä ei ollut huomattavia eroja, vaan eniten kävijöitä tuli edelleen Oulusta, Tampereelta ja pääkaupunkiseudulta. Molempien tutkimusten pohjoisimmat vastaajat olivat Sodankylästä. Yksi suurimmista muutoksista edelliseen tutkimukseen verrattuna oli ulkomaalaisten osuuden väheneminen 20 prosentista 8 prosenttiin. Kyse voi olla pelkästä sattumastakin, mutta toisaalta esimerkiksi vuoden 2008 syksyllä alkaneella maailmanlaajuisella taloudellisella taantumalla voi olla osuutta asiaan. Saksasta ja Alankomaista tuli edelleen eniten ulkomaalaisia.

Vuonna 2005 seurueiden koko oli useimmiten 2–5 henkilöä (77 %), niin myös vuonna 2009 (88 %). Molemmissa tutkimuksissa kansallispuistoon yksin saapuneiden osuus oli vähäinen. Liikuntarajoitteisten määrä oli edelleen hyvin pieni, mikä johtuu myös heille soveltuvien reittien vähyydestä alueella. Molempina vuosina suurin osa kävijöistä oli liikkeellä oman perheen tai ystävien ja sukulaisien kanssa.

Kävijöiden harrastukset kansallispuiston alueella osoittautuivat tutkimuksissa pitkälti samanlaisiksi. Kolme suosituinta aktiviteettia olivat molemmissa kävely, luonnon tarkkailu ja retkeily. Myös eväsretkeily ja luontovalokuvaus olivat säilyttäneet suosionsa neljän vuoden aikana.

Yöpyjien määrä putosi edellisestä tutkimuksesta huomattavasti, sillä vuonna 2005 yöpyjiä oli kävijätutkimukseen vastanneista 54 %, mutta vuoden 2009 tutkimuksessa yöpyjien määrä oli 31 %. Päiväkävijöiden alueella viettämä aika oli pidentynyt tunnilla ja yöpyjien yhdellä vuorokaudella vuodesta 2005. Ensikertaa Oulangan kansallispuistossa vierailneiden osuus kyselyyn vastanneista putosi kahdella prosenttiyksiköllä ja oli nyt 48 %.

Vuonna 2009 suosituin saapumiskuukausi oli edelleen heinäkuu. Vuonna 2005 puistoon saavuttiin yleisimmin perjantaisin ja tiistaisin, kun taas vuonna 2009 kävijät saapuivat useimmiten joko keskiviikkona tai lauantaina. Vuoden 2009 tutkimusta tehtiin toukokuun lopusta syyskuun loppuun, joten lauantain saapumiset korostuivat loma-ajan ulkopuolella.

Vuorokaudenajoissa ei esiintynyt suuria muutoksia tutkimusten välillä. Molempien tutkimusten mukaan suosituin kansallispuistoon saapumisen ajankohta oli klo 10 ja 14 välillä.

Molemmat tutkimukset osoittivat, että henkilöauto oli selvästi yleisin kulkuneuvo, jota kävijät olivat käyttäneet päästäkseen Oulangan kansallispuistoon. Vuoden 2005 tutkimukseen vastanneista 80 % ilmoitti käyttäneensä henkilöautoa ja määrä oli kasvanut kuudella prosentilla vuoden 2009 tutkimuksessa. Muiden kulkuvälineiden välillä ei ollut merkittävää eroa. Tuloksissa on huomioitava, että matka on voitu tehdä useampaa kuin yhtä kulkuneuvoa käyttäen.

Käyntiin liittyvää rahankäyttöä on vaikea vertailla suoraan tutkimusten kesken, sillä kysymyksen sisältöä on muutettu vuoden 2005 tutkimuksesta.

Tulokset virkistysmotiiveista olivat vuoden 2009 tutkimuksessa edelleen samanlaiset kuin vuonna 2005. Tärkeimpinä syinä puistoon saapumiselle kävijät pitivät luonnon kokemista, maisemia ja rentoutumista. Uusiin ihmisiin tutustuminen oli myös edelleen listan viimeisenä.

Palveluiden ja ympäristötekijöiden laatua koskevassa kysymyksessä oli eroavaisuuksia, sillä arvioitavia palveluita oli muutettu vuoden 2005 kysymyksestä ja niiden määrää oli myös hieman vähennetty. Kävijöiden mielipide Oulangan kansallispuiston palveluista oli molemmissa tutkimuksissa myönteinen ja tulokset osoittautuivat samankaltaisiksi niiltä osin kuin vertailu on mahdollista. Molemmissa tutkimuksissa kävijät olivat tyytyväisimpiä tulentekopaikkoihin ja laavuihin sekä polttopuihin tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla. Lähialueen tiestö puolestaan sai molemmissa tutkimuksissa huonoimmat arvosanat. Ympäristötekijöistä maiseman vaihtelevuus arvioitiin kummassakin tutkimuksessa parhaimmaksi.

Kävijöiden odotusten toteutumisessa ei ollut tapahtunut merkittäviä muutoksia. Luonnonympäristöön kohdistuneet odotukset toteutuivat sekä vuoden 2009 että 2005 tutkimustulosten perusteella parhaiten.

Käyntiä häiritsevissä tekijöissä oli tapahtunut muutosta parempaan päin. Vuonna 2005 vastanneista 85 % ilmoitti muiden kävijöiden käyttäytymisen aiheuttavan erittäin vähän tai melko vähän häiriötä. Vuonna 2009 vastaava luku oli 91 %. Luonnonympäristön käsittelyssä parannusta oli tullut edelliseen tutkimukseen verrattuna 7 % (85 % → 92 %). Vuoden 2009 tutkimuksessa 89 % vastanneista oli sitä mieltä, että maaston roskaantuneisuus häiritsi erittäin vähän tai melko vähän. Parannusta vuoden 2005 tulokseen oli tullut 6 %. Liiallisen kävijämäärän osalta parannusta oli tapahtunut niin ikään 6 % (78 % → 84 %). Vuonna 2005 maaston kuluneisuus häiritsi erittäin vähän tai melko vähän 71 %:a vastaajista. Vuonna 2009 vastaava luku oli 81 %. Oulangan kansallispuiston reitit ovat kovassa kulutuksessa, ja osaa reiteistä onkin viime vuosina kunnostettu; esimerkiksi Pienelle karhunkierrokselle on ajettu kivimursketta kulumisen estämiseksi. Tulosten perusteella tämä on auttanut estämään maaston kulumista.

Kiitokset

Kävijätutkimuksen tekeminen Oulangan kansallispuiston upeissa maisemissa oli mielenkiintoista ja mukavan haastavaa. Työ tutustutti meidät metsätalousinsinööriopiskelijat tutkimustyön saloihin ja Metsähallituksen luontopalvelujen organisaatioon sekä mainioon Metsähallituksen henkilökuntaan Kuusamossa. Työn ohessa pääsimme tietysti myös viettämään aikaa yhdessä Suomen suosituimmista kansallispuistoista.

Suuret kiitokset Sari Alatossavalle ja Matti Tapaniselle työpanoksesta, neuvoista ja opastuksesta tutkimuksen aikana sekä koko henkilökunnalle Metsähallituksen Kuusamon toimipisteessä, Oulangan luontokeskuksessa ja Hautajärven luontotalolla. Kiitos myös Terhi Mustoselle, joka osallistui aineiston keruuseen syyskuussa. Viimeisenä muttei vähäisimpänä, kiitokset kaikille Oulangan kansallispuiston kävijätutkimukseen vastanneille.

Lähteet

- Muikku, M. 2005: Oulangan kansallispuiston kävijätutkimusraportti 2005. – Raportti, Metsähallitus, Pohjanmaan–Kainuun luontopalvelut. 43 s.
- Lahti, K. & Simula, S.-K. 2005: Oulangan ja Paanajärven kansallispuistot: luonto- ja retkiopas. – Metsähallitus, Pohjanmaan–Kainuun luontopalvelut. 137 s.
- Metsähallitus 2009a: Luontoon.fi-verkkopalvelu. – <<http://www.luontoon.fi/oulanka>>, 26.10.2009 ja 28.10.2009.
- Metsähallitus 2009b: Kulma-hanke. Kulttuuriperintö matkailun voimavaraksi. – <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Hankkeet/Rakennerahastohankkeet/KULMA>>, 28.10.2009.
- Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen raportti 14.12.2009, pdf. 16 s.
- MGM2 2009: NPS Money Generation Model. – <<http://web4.msue.msu.edu/mgm2/default.htm>>, 10.9.2009.
- Stynes, D. J., Propst, D. B., Chang, W-H., & Sun, Y. 2000: Estimating national park visitor spending and economic impacts; The MGM2 Model. – <<http://web4.canr.msu.edu/MGM2/MGM2.pdf>>, 10.9.2009.

Oulangan kansallispuiston kävijätutkimuksen 2009 otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Havainnot (tavoite)	Keruupäiviä
Harrisuvanto (HS)	Patikoijat ja vaeltajat	40	5
Hautajärven luontotalo (HL)	Vaeltajat	20	jatkuva
Kiutaköngäs (KIU)	Päiväkävijät, ryhmät ja kalastajat	100	8
Leirintäalue (LA)	Yöpyjät	20	3
Luontokeskus (LK)	Päiväkävijät ja ryhmät	90	7
Nurmisaari (NS)	Kanoottiretkeilijät ja kalastajat	20	4
Savilampi (SL)	Vaeltajat ja päiväkävijät	40	5
Siilastupa (ST)	Kalastajat ja patikoijat	100	8
Taivalköngäs (TK)	Vaeltajat ja päiväkävijät	40	5
<i>Yhteensä</i>		470	45

Aineiston keruuaikataulu

Merkkien selitykset:

HS = Harrisuvanto, HL = Hautajärven luontotupa, JK = Jussinkämpä, KIU = Kiutaköngäs, LA = leirintäalue, LK = Luontokeskus, NS = Nurmisaaren tulipaikka, SL = Savilampi, ST = Siilastupa, TK = Taivalköngäs

* = Metsähallitus järjestää aineistonkeruun

Touko-kesäkuu 2009

<i>päivä</i>	*ti 26.5.	*ke 27.5.	*la 30.5.	*ma 2.6.	*ke 3.6.	*pe 5.6.	la 13.6.
<i>paikka</i>	KIU	LK	HS	KIU	ST	LK	ST
<i>kello</i>	ip	ip	ip	ip	ip	ap	ap
<i>tavoite</i>	15	15	15	15	15	15	15
<i>kpl</i>	5	3	-	2	-	-	16
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							26

Kesäkuu 2009

<i>päivä</i>	su 14.6.	ke 17.6.	to 18.6.	ma 22.6.	pe 26.6.	la 27.6.	ke 1.7.
<i>paikka</i>	HS	KIU	LK	TK	NS	SL	ST
<i>kello</i>	ip	ap	ip	ap	ip	ip	ap
<i>tavoite</i>	15	15	15	15	15	15	15
<i>kpl</i>	9	12	9	7	2	2	13
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							54

Heinäkuu 2009

<i>päivä</i>	la 4.7.	su 5.7.	to 9.7.	la 11.7.	su 12.7.	ma 13.7.	to 16.7.
<i>paikka</i>	LA	NS	TK	ST	ST	KIU	LK
<i>kello</i>	ip	ap	ap	ap	ip	ip	ap
<i>tavoite</i>	15	15	15	15	15	15	15
<i>kpl</i>	2	1	7	18	14	10	16
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							68

Heinäkuu 2009

<i>päivä</i>	la 18.7.	ti 21.7.	ke 22.7.	to 23.7.	pe 24.7.	ti 28.7.	la 1.8.
<i>paikka</i>	ST	HS	LA	SL	LK	NS	KIU
<i>kello</i>	ip	ip	ip	ap	ap	ap	ip
<i>tavoite</i>	15	15	15	15	15	15	15
<i>kpl</i>	15	5	14	12	15	2	8
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							71

Elokuu 2009

<i>päivä</i>	pe 7.8.	su 9.8.	ma 10.8.	pe 14.8.	ma 17.8.	ti 18.8.	ke 19.8.
<i>paikka</i>	LK	ST	HS	LA	TK	SL	KIU
<i>kello</i>	ip	ap	ip	ip	ip	ap	ap
<i>tavoite</i>	15	15	15	15	15	15	15
<i>kpl</i>	13	16	7	5	3	8	10
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							62

Elo-syyskuu 2009

päivä	ke 26.8.	pe 28.8.	la 29.8.	ma 7.9.	ti 15.9.	ke 16.9.	la 19.9.
paikka	KIU	NS	TK	SL	HS	LK	KIU
kello	ip	ip	ip	ap	ap	ap	ap
tavoite	15	15	15	15	15	15	15
kpl	9	1	6	2	15	15	14
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							62

Syyskuu 2009

päivä	ma 21.9.	ke 23.9.	*pe 25.9.	*su 27.9.	
paikka	ST	TK	JK	SL	HL
kello	ip	ip	ip	ip	
tavoite	15	15	10	10	15
kpl	15	3	5	1	12
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>					36

Oulangan kansallispuisto

Kävijätutkimus 2009

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Oulangan kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä rasti yhteen vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin
3. (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
4. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Oulangan kansallispuistossa (katso oheinen kartta).
5. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
6. Lisätietoja antaa Sari Alatossava p. 0205 64 6831 (sari.alatossava@metsa.fi)

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Oulangan kansallispuistoon (katso kartta)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai oleskelet tällä käynnillä

a. Oulangan kansallispuistossa?

(vastaa joko vuorokausina tai tunteina)

noin _____ vrk tai _____ tuntia

b. yhteensä Oulangan kansallispuistossa ja sen lähistöllä (kts. kartta)?

noin _____ vrk tai _____ tuntia

→ jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b.)
enemmän kuin 1 vrk, niin kuinka monta kertaa
vierailet tai suunnittelet vierailevasi Oulangan
kansallispuistossa tämän matkan aikana?

_____ kertaa

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä (muuten siirry kysymykseen 4)

a. Oulangan kansallispuistossa, niin montako yötä vietit tai vietät

autiotuvassa _____ yötä Oulangan leirin-
tälueella _____ yötä

omassa majoit-
teessa Oulangan tut-
kimus-
(laavu, teltta tms.) _____ yötä asemalla _____ yötä
muualla, _____ yötä
missä? _____

**b. kansallispuiston lähistöllä, esim. matkailu-
keskuksessa (kts. kartta), niin montako yötä vietit
tai vietät**

hotellissa _____ yötä omassa mökissä _____ yötä
vuokra-
mökissä _____ yötä asuntoautossa tai
-vaunussa _____ yötä
muualla, _____ yötä lomaosakkeessa _____ yötä
missä? _____

**4. Missä päin Oulangan kansallispuistoa vierailit tai
suunnittelet vierailevasi tällä käynnilläsi?**

(merkitse tarvittaessa useampi kohta)

- ☐ Kiutakönkään alue (ml. luontokeskus)
- ☐ Pieni karhunkierros (Juuman alue)
- ☐ Karhunkierros -retkeilyreitti
- ☐ Taivalköngäs
- ☐ Oulangan kanjoni
- ☐ Keroharju
- ☐ Kitkanjoki
- ☐ Oulankajoki
- ☐ muualla, missä? _____

**5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi (lo-
ma)kohteeseen? (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)**

- 1 ☐ henkilöauto
- 2 ☐ henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto
- 3 ☐ linja-auto
- 5 ☐ juna
- 4 ☐ tilausbussi (ryhmämat- 6 ☐ lentokone
- 99 ☐ muu, mikä? _____

**5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit vii-
meisenä saapuessasi kansallispuistoon?**

Merkitse numero -> _____

**6. Minkälainen seurueesi on tällä käynnilläsi Oulangan
kansallispuistossa?**

olen yksin ☐ → siirry kysymykseen 8.

seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
(vastaaja mukaan lukien), joista

alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä
alle 15-vuotiaiden syntymävuodet _____
(jos kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita _____
yleisin syntymävuosi) _____

liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

**7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi
Oulangan kansallispuistossa?**

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- ☐ oman perheen jäsenistä
- ☐ muista sukulaisista
- ☐ ystävistä
- ☐ työtovereista
- ☐ koululuokasta
- ☐ päiväkotiryhmästä
- ☐ opiskeluryhmästä
- ☐ eläkeläisryhmästä
- ☐ ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
- ☐ kerhosta, yhdistyksestä tms.
- ☐ jostakin muusta, mistä? _____

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1

erittäin tyytyväinen ○ ○ ○ ○ ○ erittäin tyytymätön

11. Täytyivätkö tähän käyntiin Oulangan kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö	○	○	○	○	○		
harrastusmahdollisuudet	○	○	○	○	○		
reitit ja rakenteet	○	○	○	○	○		

12. Onko Oulangan kansallispuisto tällä matkalla☐ matkasi ainoa tai tärkein kohde?☐ yksi matkasi suunnitelluista kohteista?

Muita kohteita ovat: _____

☐ ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella?

Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

13. Rahankäyttö**Oletko käyttänyt / Tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin menoihin kansallispuistossa tai sen lähialueella (kts. karttarajaus)?**☐ kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)☐ en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä

☐ henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**☐ perheen tai seurueen kokonaiskulut.Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan **kansallispuistossa ja sen lähialueella**. (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____
B paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____
C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset	_____
D kahvila- ja ravintolaostokset	_____
E majoittuminen	_____
F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____
G muut menot (esim. kalastus-, metsästys- tai kelausluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat)	_____

14. Kuinka usein olet käynyt Oulangan kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?

(vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta ☐

viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa

milloin ensimmäisen kerran? v. _____

milloin viimeksi? v. _____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Oulangan kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lainkaan	5	4	3	2	1	erittäin paljon	en osaa sanoa
maaston kuluneisuus		○	○	○	○	○		○
maaston roskaantuneisuus		○	○	○	○	○		○
luonnonympäristön käsittely		○	○	○	○	○		○
liiallinen kävijämäärä		○	○	○	○	○		○
muiden kävijöiden käyttäytyminen		○	○	○	○	○		○
jokin muu, mikä?		○	○	○	○	○		○

16. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?

[_ _ _ _] _____

17. Sukupuoli?☐ mies☐ nainen**18. Syntymävuotesi?**

[_ _ _ _]

19. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)☐ ammattikoulu☐ opistotasoinen tutkinto☐ alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto☐ ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto☐ ei ammatillista tutkintoa

20. Mistä sait tietoa Oulangan kansallispuistosta?

(voit merkitä usean vaihtoehdon)

- ☐ Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä
- ☐ tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta
- ☐ Metsähallituksen www-sivuilta
(www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)
- ☐ muilta www-sivuilta
- ☐ esitteistä tai oppaista (retkeilyopas, ym)
- ☐ TV- / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista
- ☐ seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta
- ☐ alueen yrityksiltä (esim. ohjelmalvelut, majoitus)
- ☐ puisto on minulle entuudestaan tuttu
- ☐ elektronisesta infopisteestä (Patikkapaikka)
- ☐ muualta, mistä _____

***1. Oletko kiinnostunut alueen kulttuuriperinnöstä?**

(voit merkitä usean vaihtoehdon)

- ☐ vanhasta maankäytöstä (asutus- ja metsienkäyttöhistoria)
- ☐ eräkuulttuurista (entisajan metsästys, kalastus, keräily)
- ☐ saamelaiskulttuurista
- ☐ sotahistoriasta
- ☐ muinaisjäänneksistä (arkeologisista kohteista)
- ☐ alueen innoittamasta taiteesta (maalauksista, musiikki)
- ☐ luonnonsuojelun historiasta
- ☐ retkeilyperinteestä
- ☐ alueeseen liittyvistä tarinoista
- ☐ niittykuulttuurista
- ☐ jostakin muusta alueen historiaan ja kulttuuriin liittyvästä aiheesta, mistä? _____

***2. Millä tavoin haluaisit tutustua alueen kulttuuriperintöön ja historiaan?** (voit merkitä usean vaihtoehdon)

- ☐ opastetulla kierroksella
- ☐ käymällä perinnetilalla tai -paikassa
- ☐ osallistumalla kulttuuriperintötahtumaan tai -talkoisiin
- ☐ jotenkin muuten, miten? _____
- ☐ omatoimisesti esitteen tai opaskirjan avulla
- ☐ aiheesta kertovalla luontopolulla
- ☐ nettisivujen (luontoon.fi) kautta

KIITOKSIA VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

Vastaajien ilmoittamat matkan pääkohteet ja muut kohteet

Muita kohteita	kpl
Helsinki	2
Inkoo	1
Lieksa	2
Laponia	1
Hossa	4
Ruka	49
Rukahovi	2
Iivaara	1
Julma Ölkky	6
Jyväskylä	3
Kuopio	4
Kuusamon Suurpetokeskus	5
Juuma	4
Kuusamon Tropiikki	8
Ranuan eläinpuisto	2
Kalajoen hiekkasärkät	1
Kalastus Kitkajoella	1
Kalle Päätalon synnyinkoti	1
Karhun katselu	1
Hepoköngäs	1
Kilpisjärvi	2
Norja	2
Kitkajoki	3
Kitkajärvi	1
Suomussalmi	1
Raate	1
Koli	4
Nordkapp	1
Konttainen	2
Pyhäkero	1
Korouoma	1
Karitunturi	1
Kosket Kitkajoella	1
Kuhmon kamarimusiikkifestivaalit	1
Kuusamo	14
Sukulaiset	1
Kylmäluoma	2
Kuhmo	1
Lemmenjoen kansallispuisto	1
Pohjois-Norja	1
Käylänkoski	1

LIITE 4. 2(3)

Lappi	7
Muut kansallispuistot	1
Näränkävaaara	1
Näränkä	1
Ohtaoja	1
Taivaalkoski	2
Pentik-mäki	1
Pohjois-Lappi	1
Posio	2
Pyhä-Luosto	1
Santa Park	1
Pöyrisjärvi	1
Pyhätunturi	2
Ranua	1
Rovaniemi	4
Rautajärvi	1
Riisitunturin kansallispuisto	15
Piikstammi	1
Kittilä	1
Erä-Susi Husky Farm	1
Ruka-Golf	1
Kuusinki	1
Oma kesämökki	1
Salla	3
Valtavaara	6
Saariselkä	4
Jäämeri	1
Pyhätunturi	1
Sodankylä	1
Savonlinna	1
Joensuu	1
Seitsemisen kansallispuisto	2
Kalajoki	1
Rauma	1
Ylivieska	1
Suomi	1
Valokuvanäyttely	1
Rukan kesäkelkkarata	1
Tuntsa	1
UKK-kansallispuisto	1
Rovaniemen Arcticum	1
Vanhat kotipaikat	1
Ylläs	1
Yhteensä	222

Matkan pääkohde tai pääkohteet	kpl
Kilpisjärvi	1
Koko Suomi	1
Kuusamon Tropic	1
Lounais- ja Itä-Suomi	1
Mummola	1
Norja, Kilpisjärvi	1
Norwegen, Kiiruna	1
Pieni Karhunkierros	1
Posio	1
Ruka	4
Rukan seutu	1
Valtavaara	1
Yhteensä	15

Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
ei määritelty	valitus	Kiinnitimme heti huomiota luontokeskuksesta tullessamme, että puuhun oli kiinnitetty naulalla heijastin. Myös osa kalastuskieltokylteistä oli lyöty naulalla suoraan puuhun.
ei määritelty	muu	Käynti jäi lyhyeksi, koska sää oli melko kolea. Joskus tekee mieli tutustua alueeseen laajemmin, mutta ikä saattaa olla jo este.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Autiotuissa olisi hyvä olla rahalipas, johon voisi lahjoittaa rahaa Oulangan kansallispuiston kunnossapitoa varten.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Turvakaiteita olisi hyvä saada kallionjyrkänteille.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Englanninkielisten opasteiden määrää voisi lisätä.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Kohentakaa bussipalveluja (huom. viikonloput)
ei määritelty	kehittämisehdotus	Kiutaköngään alapuolella saisi olla joen ylityspaikka.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Karhunkierroksen varrelle mahdollisuus suihkuun tai peseytymiseen.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Kansallispuiston esitteitä voisi olla saatavilla myös esim. hotelleista.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Vedenottoaikoihin kyltit.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Oli mukavaa, jos reitiltä löytyisi tietotauluja esim. Rupakivellä sen muodostumisesta.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Toivoisin jonkinlaista esitettä, julkaisua tms. luettavaksi Oulangan kansallispuiston kävijämääristä, kansallisuuksista jne. Kävijätutkimuksen tekijöiltä sain toisaalta paljon halua maani tietoa. Kokonaisuutena mielenkiintoinen käyntikohde, jota voisi mielestäni mainostaa enemmän.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Saisi olla enemmän opasteita koskien jätehuoltoa.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Outdoor education centers, Adventure education for children, Ecotourist -suoritusmerkki/tehtävät lapsille
ei määritelty	kehittämisehdotus	Opaste- ja välimatkatauluja sekä tietoiskutauluja voisi olla enemmän.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Luontokeskuksen viereen katos omien eväiden syöntiä varten.
ei määritelty	kehittämisehdotus	Oli kiva, jos Oulangan kansallispuistoon pääsisi myös viikonloppuisin bussilla ja että bussilla pääsisi myös pois. Kiitos!
ei määritelty	valitus	Yövyimme viimeisellä laavulla Rukan päässä, jotta ehdimme aamubussiin Hautajärvelle. Kun kävelimme aamulla torille, olisimme halunneet käydä wc:ssä ja ostaa jotain juotavaa, mutta mistään emme ko. palveluita löytäneet.
ei määritelty	valitus	Hautajärven päässä Karhunkierros-reitti huonosti merkitty.
ei määritelty	muu	Kalastusalue on kaventunut entisestään.
ei määritelty	valitus	Alueelle vievä tie on huonokuntoinen.
ei määritelty	valitus	Alamitta taimenelle (60cm) liian suuri.

ei määritelty	valitus	Infopisteet meni kiinni klo17-18, mikä on matkailijan näkökulmasta liian aikaisin.
ei määritelty	valitus	Ensimmäisen illan yöpymispaikalle osunut rippikoululeiri oli häiriöksi. Nuoret sinänsä ok, mutta leirin johtaja teetti niillä kaikkea meluavaa.
ei määritelty	muu	Päähkänäkallion osuudella polulla vaarallinen kohta. Polku rajoittuu Oulankajokeen ja vesi syönyt polun alustaa. Samalla kohtaa terävä kivi joessa.
ei määritelty	valitus	Yleisöikäymälöiden kunnossa on paljon parantamista. Niitä voisi olla reitin varrella myös enemmän.
ei määritelty	valitus	Opastuskeskuksen tuotevalikoimassa ritsa on todellinen floppi. Opettaja ei voi ottaa vastuuta sellaisen ostosta, ja sen luonne sotii täydellisesti kansallispuiston peruseräiteitä vastaan. Poistakaa heti!
ei määritelty	valitus	Tiestö surkeassa kunnossa, etenkin soratie hirveässä kunnossa!
ei määritelty	valitus	Tsekkiläiset olivat vallanneet kaksi autiotupaa Ristikallio - Taivalköngäs alueella.
ei määritelty	valitus	Koko kalastuslupasysteemi mättää. Mihin lupa oikeuttaa? Mistä voi ostaa lupia? Missä kansallispuistossa saa kalastaa? Ei kovin myyvä materiaalia.
ei määritelty	kehu	Oulangan kansallispuisto on olennainen osa Suomen luontoa ja luonnon esittelemistä ihmisille. Tsemppiä kehittämis-työlle!
ei määritelty	kehu	Maisemat ovat olleet hienot.
ei määritelty	kehu	Rakenteiden määrä juuri sopiva. Ei mitään uutta Rukaa!
ei määritelty	kehu	Hienoa nähdä luontoa aidoimmillaan. (To see the nature original.)
ei määritelty	muu	Viime kerrasta oli tullut yksi siltä lisää Kiutaköngäälle.
ei määritelty	kehu	Alueen kasvisto on mahtavaa!
ei määritelty	kehu	Mukava ja kaunis paikka.
ei määritelty	kehu	Oikein mukava ja asiantunteva henkilökunta haastattelupisteellä.
ei määritelty	kehu	Vessat ja taukopaikat todella hyviä.
ei määritelty	kehu	Oli yllätys, miten siistiä puistossa oli ja tulemme taatusti takaisin
ei määritelty	ei määritelty	Nice job!
ei määritelty	kehu	Mielestäni tämä puisto on todella hyvin organisoitu ja kerron tästä alueesta ystäväilleni. Autiotuvat ovat erinomaisia ja niissä on mukava levähtää pitkän vaelluksen jälkeen. Olen maantiedon opettaja ja aion esitellä matkan aikana otettuja kuvia nuorille innostaakseni heitä luonnon ja kulttuurin pariin.
ei määritelty	ei määritelty	Vaikka olenkin muuttanut Kirkkonummelle, joka kesä tänne Kuusamon seudulle on päästävä. Vanhemmat ovat täältä kotoisin ja mökki on täällä.
ei määritelty	ei määritelty	Linja-autokuljetus lentokentältä erinomainen. Kuljettaja avulias.
ei määritelty	ei määritelty	Säilyttäkää luonto niinkuin se on.

LIITE 5. 3(3)

ei määritelty	ei määritelty	Mahtavaa tulla luonnon keskelle lasten kanssa! Nykyajan lapset viettävät liikaa aikaa sisällä pelikoneiden ääressä.
ei määritelty	ei määritelty	Metsähallituksen luontoon.fi-sivuilta löytyy todella paljon tietoa! Viime vuosina reittejä on rakennettu ja paranneltu paljon. Sorapäälysteiset polut eivät tarjoa tosin paljon seikkailun tunnetta.
ei määritelty	ei määritelty	Vastaantulijat ja muut retkeilijät eivät enää aina tervehdi.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	valitus	Siilastuvan sahat ovat huonossa kunnossa.
Lvk– Retkeily -Reitit	tiedustelu	Maaston kuluneisuus huolestuttaa vastaaja, voidaanko polkuja siirtää niin että kulutus ei aina kohdistuisi samaan kohtaan
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Metsähallitus voisi laatia retkeilijöille astianpesuohjeet mm. pesuaineiden käyttö yms. Laavupaikkoja voisi olla Hautajärven päässä joen varrella useampia.
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	ei määritelty	Numerolliset opasteet voitaisiin merkitä karttaan
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	ei määritelty	Ruotsin kielen puuttuminen tuntuu oudolta ja haittaa lasten- lasten tuomista puistoon.

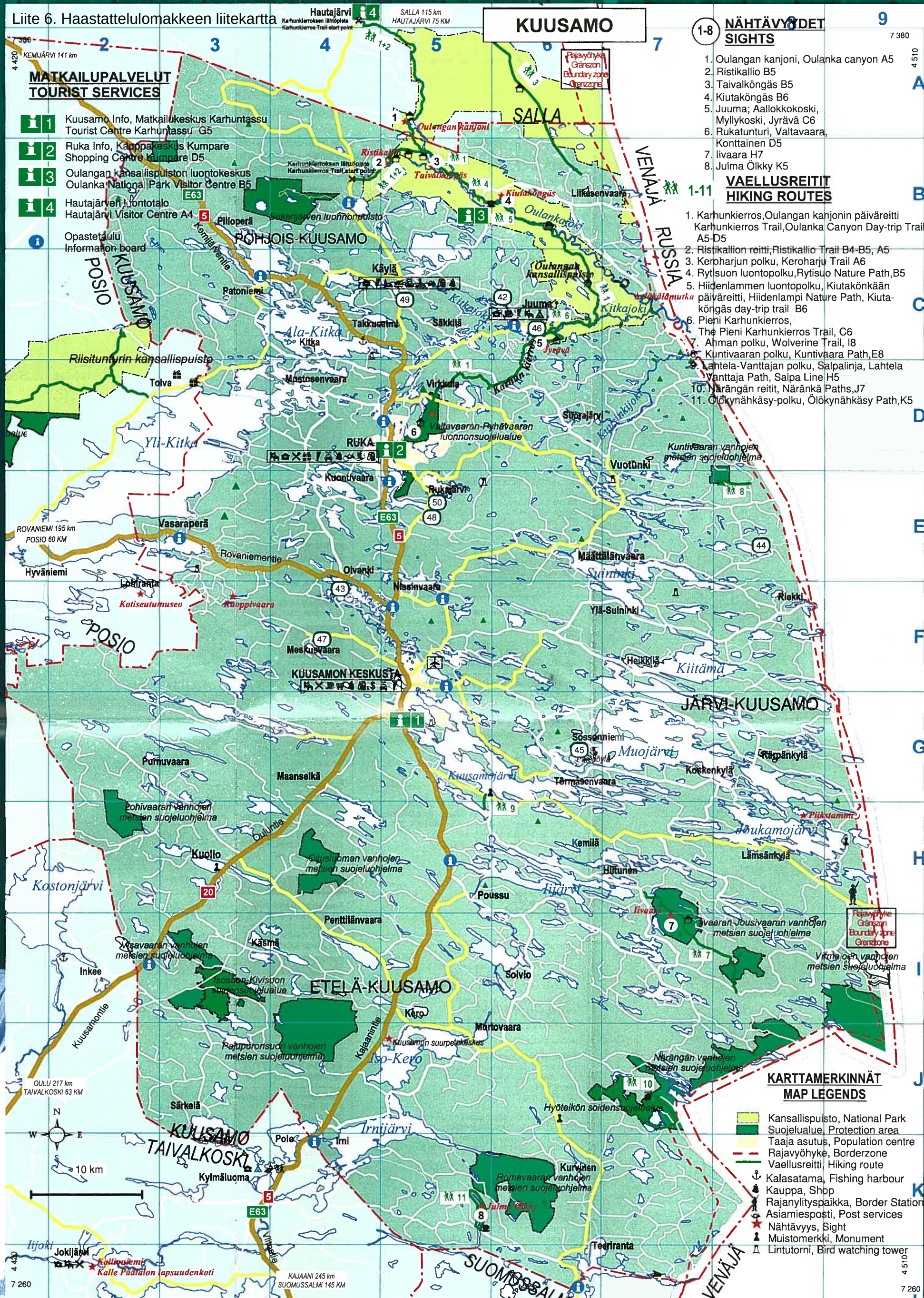
**MATKAILUPALVELUT
TOURIST SERVICES**

- 1** Kuusamo Info, Matkailukeskus Karhuntassu
Tourist Centre Karhuntassu G5
- 2** Ruka Info, Kauppakeskus Kumpare
Shopping Centre Kumpare D5
- 3** Oulangan kansallispuiston luontokeskus
Oulanka National Park Visitor Centre B5
- 4** Hautajärven luontotalo
Hautajärvi Visitor Centre A4
- 5** Opetustaulu
Information board

1. Oulangan kanjoni, Oulanka canyon A5
2. Ristikallio B5
3. Taivalköngäs B5
4. Kiutaköngäs B6
5. Juuma; Aalokkokoiki, Myllykoski, Jyrävä C6
6. Rukatunturi, Valtavaara, Konttinen D5
7. Iivaara H7
8. Julma Ölkky K5

**VAELLUSREITIT
HIKING ROUTES**

1. Karhunkierros, Oulangan kanjonin päiväreitti
Karhunkierros Trail, Oulanka Canyon Day-trip Trail A5-D5
2. Ristikallion reitti, Ristikallio Trail B4-B5, A5
3. Keroharjun polku, Keroharju Trail A6
4. Rytisuon luontopolku, Rytisuo Nature Path, B5
5. Hiidenlammen luontopolku, Kiutaköngään päiväreitti, Hiidenlampi Nature Path, Kiutaköngäs day-trip trail B6
6. Pieni Karhunkierros, The Pieni Karhunkierros Trail, C6
7. Ahman polku, Wolverine Trail, I8
8. Kuntivaaran polku, Kuntivaara Path, E8
9. Lahtela-Vanttajan polku, Saipalinja, Lahtela Vanttaja Path, Salpa Line H5
10. Närängän reitti, Närängä Paths, J7
11. Ölkynähkäsy-polku, Ölkynähkäsy Path, K5

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 182 Junninen, K. 2009: Kalkkikäävän (*Antrodia crassa*) suojeluselvitys. 51 s.
- No 183 Yliniva, M. & Keskinen, E. 2009: Perämeren kansallispuiston pohjaeläimet. 46 s.
- No 184 Leinonen, K. & Mutenia, A. 2009: Lokan ja Porttipahdan tekojärvien kalakantojen tila. 32 s.
- No 185 Hyvärinen, E. & Sulkava, P. (toim.) 2010: Hyönteiskartoitukset Annjaloanjilla ja Toskaljärven ympäristössä Käsivarren erämaa-alueella 2007 ja 2008. 78 s.

Sarja B

- No 125 Lindblom, H. & Laukkanen, M. 2010: Punkaharjun alueen kävijätutkimus 2008–2009. 75 s.
- No 126 v. Boehm, A. 2010: Sipoonkorven kävijätutkimus 2009. 74 s.
- No 127 Metsähallitus 2010: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. 93 s.
- No 128 Metsähallitus 2010: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2009. 51 s.
- No 129 v. Boehm, A. 2010: Päijänteen kansallispuiston yritystutkimus 2007. 64 s.
- No 130 v. Boehm, A. 2010: Päijänteen kansallispuiston kävijätutkimus 2008. 59 s.
- No 131 Kallunki, A. 2010: Oulangan luontokeskuksen asiakastutkimus 2008. 51 s.
- No 132 Ahola, A. & Kivistö, K. 2010: Oulangan kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 55 s.
- No 133 Ahola, A. & Kivistö, K. 2010: Oulangan kansallispuiston yritystutkimus 2009. 49 s.

Sarja C

- No 71 Metsähallitus 2010: Martimoaapa–Lumiaapa–Penikat Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 54 s.
- No 72 Metsähallitus 2010: Auttikönkään Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 45 s.
- No 73 Metsähallitus 2010: Paljakan luonnonpuiston, Latvavaaran ja Pirunkirkon hoito- ja käyttösuunnitelma. 57 s.
- No 74 Metsähallitus 2010: Saarijärven aarnialueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 45 s.
- No 75 Metsähallitus 2010: Vorlokin Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 48 s.

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-773-5 (pdf)

Julkaisu on luettavissa osoitteessa:
www.metsa.fi/julkaisut